

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čekovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnštvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—
četrt strani din 500—, $\frac{1}{4}$ strani
din 250—, $\frac{1}{8}$ strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Komunizem išče žrtve

Kakor rjoveč lev hodi okoli ter išče, koga bi pozrl: ta svetopisemski izrek bi se mogel tudi porabiti v pojasnitev komunizma, njegovega stremljenja in rovarevanja. Glavni brlog mu je Moskva, ki je sedež kominterne (komunistične internacionale = mednarodne zvezze). Tako po svetovni vojni je rdeča zveza hlastnila po Poljski, pa je bila premagana, da je morala jadrno nazaj v Moskvo. Ko si je nekoliko opomogla, je začela svoje šape stegovati po Nemčiji, ki se jih je z velikim naporom obranila. Na to si je za torišče svojega lova izbrala Mehiko, katero še vedno obvladuje. Kot zelo ugoden lovni teren je smatrala Španijo ter menila, da bo vsa država kmalu postala njen plen. Krščansko ljudstvo pa se od zveri ni dalo ustrahovati, marveč jo z orožjem v roki preganja od postojanke do postojanke, dokler ji ne bo popolnoma zmanjkalo tal pod nogami.

Kljub vsem neuspehom se rdeča zver ne da preplašiti, marveč se na komando svojih moskovskih gospodarjev pojavi zdaj tu zdaj tam. Zadnji čas je svoje pogubno žrelo na široko odprta v Zedinjenih državah Severne Amerike. Ta največja kapitalistična država na svetu je pozorišče težkih gospodarskih bojev, ki sekajo bolče rane v organizem ljudstva. Predsednik Roosevelt se s svojo vladno na moč trudi, da bi olajšal težko breme brezposelnosti ter kolikor mogoče izcelil tudi druge gospodarske rane. Nezadovoljstvo, ki se širi v krogih, vdanih materialističnemu pojmovanju življenja, agenti komunistične zveri spretno izrabljajo. O razsežnosti komunistične propagande spričujejo statistični podatki, ki so bili predloženi parlamentarnemu odboru, kateri imanalogi, da nadzoruje politično delavnost tujih državljanov. Iz teh podatkov je razvidno, da je v Zedinjenih državah 608 časnikov in listov, ki so ali v celoti ali delno komunistične smeri. Politična oblast je zaradi vedno bolj rastoče nevarnosti prisiljena, da nastopa zoper komunistične agente z zaporno in drugimi kaznimi.

Tudi v Južno Ameriko obračajo voditelji kominterne svoje s krvjo podplute oči. Skoro vse južno-ameriške države so jim bile kot cilj pred očmi, posebno Argentina, Brazilija, Čile. Poslednja država je bila prisiljena, da s posebnim zakonom v začetku junija prepoveduje komunizmu vsako pravo za propagando ter določuje za vsakto vrsto azitacije težke kazni. Zad-

Doslej največji tabor v Sloveniji

Zadnjo nedeljo se je vršil v Črensovcih v Slovenski Krajini doslej največji in največlastnejši tabor v Sloveniji, na katerem je proslavljalo 18.000 Prekmurcev dvojni jubilej: 20 letnico Jugoslavije ter 25 letnico prekmurskega glasila »Novin«. Na predvečer je bilo v Črensovcih slovesno odkritje spominske plošče za 25 letnico »Novin«, ki je vzidana na pročelju »Našega doma«. Na taborno jutro je bil naš voditelj dr. Anton Korošec deležen veličastnega sprejema v Črensovcih, kjer mu je izrekel dobrodošlico domači župan z občinskim odborom. Dr. Korošec se je podal s spremstvom na balkon »Našega doma«, od koder je gledal najdaljši sprevod, kar jih je doživel doslej Prekmurje. Ob zvokih godbe, katera je igrala tričetrt ure koračnice, je otvorilo sprevod 50 prekmurskih fantov ter mož z državno zastavo v narodni noši in na konjih. Za temi tisoč kolesarjev na okrašenih kolesih z zastavicami ter šolska mladina z zastavicami, ki je ljubko mahala voditelju v pozdrav. Med šolsko mladino je bil voz, na katerem sta stala sveta brata Ciril in Metod. Za nežno mladino so se razvrstili slovenski fantje z orlovske zastavami, za temi vrsta fan-

tov v krojih. Sledil je v štiristopih moških naraščaj ter članice dekliških krožkov s svojim naraščajem. Godba iz Beltincev je otvorila dolgi sprevod uniformiranih gasilcev, kateri so korakali za štirimi zastavami. Za godbo iz Odrancev so se razvrstile zanimive skupine. Za njimi so šle dolge vrste mož, fantov in deklet v panonskih narodnih nošah. Dekleta so nosila cvetje, katerega so metala pod balkon, na katerem je stal naš voditelj. V tem delu sprevoda je bila pristna prekmurska skupina »dožnjak«, žanjci in žanjice s kosački in srpi ter z velikim vencem iz pšeničnega klasja, zraven pa mlatiči, ki so prepevali pesem panonskih Slovencev, katera se je ohranila samo v Slovenski Krajini. Dolgi-dolgi sprevod je še podaljšala množica deklet in mater. Največlastnejšo manifestacijo Prekmurcev za Jugoslavijo so zaključili vozovi s pisanimi skupinami. Nad 8000 ljudi broječi sprevod, katerega je gledala desettisočglava množica v špalirju, se je zgrnil na ogromni ravni prostor za črensovsko župno cerkvijo, kjer se je vršil tabor s službo božjo na prostem in z gorovi naših najodličnejših mož-voditeljev.

Značilno za mirno poravnavo s sudetskimi Nemci

V posebnem članku poročamo na drugi strani o razvoju razgovorov in pogajanju češkoslovaške vlade s sudetskimi Nemci. Zaradi dogodljajev v Moravski Ostravi so bila pogajanja prekinjena. Kakor hitro je dala vlada prizadetim Nemcem popolno zadoščenje, so bila pogajanja v Pragi zopet obnovljena 10. septembra. Isti dan je naslovil predsednik republike dr. Beneš po radio poziv vsem državljanom v češkem in nemškem jeziku. G. predsednik je opomnil vse češkoslovaške državljanje, naj ohranijo red in mir, ker bo izšla češkoslovaška država zmagovito iz sedanjih težkoč. Značilni za vprašanje sudetskih Nemcov sta dve dejstvi: Dne 10. septembra so praški listi objavili izjavo parlamentarnega voditelja sudetskih Nemcov dr. Kundta, v kateri je naglasil, da sudetskonemške stran-

ke ne vežejo izjave, ki jih bo podal v pondeljek, 12. septembra, na kongresu v Nürnbergu nemški kancler Hitler. Druga značilnost je pa ta, da je ob času, ko je bilo razmerje med praško vladino in sudetskimi Nemci najbolj zaostreno, se pojavil v Pragi tajnik sovjetske kominterne, proslišli Dimitrov. Iz Moske so ga poslali, da se udeleži kongresa češke komunistične stranke, ki je pričel 10. septembra. Dimitrov se je pripeljal v Prago s številnimi vodilnimi uradniki komunistične internationale. Jasno kot beli dan je, da igrajo pri sporu z nemško manjšino komunisti vidno vlogo, ker si prizadevajo, da bi nahajskali en narod proti drugemu in razvneli strasti do skrajnosti. Češkoslovaška skrajna levička dela tudi na to, da bi se odstranil ministrski predsednik dr. Hodža, ki si prizadeva za mirno rešitev spora.

nji čas je na vrsti Kolumbija, država v severno-zapadnem delu Južne Amerike. Na vladu je tamkaj liberalna stranka, s katero komunisti vo metodi ljudske fronte sodelujejo z namenom, da bi vedno bolj pronicali v liberalne ljudske kroge. Odvzemajo svobodomiselno mladino, ki rada živi za radikalnimi gesli. Delavce hočejo obdržati v svojih kremljih s protikapitalistično gonjo, ki ji služi kot gonilna sila

prirejanje štrajkov in nemirov. Katoličani te države so se spričo vedno večje in nevarnejše komunistične propagande zagnili ter odločili za energično protiakcijo. Prirejajo velike protestne shode. Hkrati skrbijo s poukom širokih ljudskih množic, da ljudje spoznajo bistvo komunizma, ki je zlo. Kdor namreč pravočasno spozna rdečo zver, se je bo obranil ter jo pognal.

Razvoj vprašanja sudetskih Nemcov

Fotografija od vlade predlaganega sporazuma

Minuli teden, ko se je vršil v Nürnbergu kongres nem. narodnosocialistične stranke, katerega se je udeleževal tudi voditelj sudetskih Nemcov Konrad Henlein, je izdelala češkoslovaška vlada naslednji predlog za sporazum z nemško manjšino:

1. Priporoča se načelo, da naj se državni uradniki nastavlajo sorazmerno po narodnosti.

2. V pokrajinih, kjer živi samo ena narodnost, bodo nastavljeni uradniki samo iz te narodnosti.

3. Pokrajine bodo imele policijo dotedne narodnosti.

4. Novi zakon o uporabi jezika bo slovel na popolni enakopravnosti.

5. Industriji v pokrajinih, ki je največ trpela zaradi vladne krize, bodo dali podporo. Ta podpora bo izvedena v obliki posojila v višini 700 milijonov kron in pod ugodnimi pogoji.

6. Nemška narodnost bo imela svojo vladivo v mejah, kjer so Nemci v večini. Vsa vprašanja, ki se nanašajo na edinstvo države, se bodo obravnavala v teh manjših zbornicah. Nedotakljivost meje in edinost države bosta dejansko zaščiteni.

7. V osrednji vladu bodo ustanovili posebne okrožne oddelke in na čelo teh oddelkov bodo imenovani zastopniki tistih narodnosti, ki jih ti oddelki obsegajo. Ti oddelki bodo morali skrbeti za svoje narodnosti.

8. Narodnostne pravice državljanov bodo zavarovali s posebnim zakonom, ki se bo imenoval zakon proti raznarodovanju. Te pravice bodo ščitili tudi zastopniki posameznih narodnosti v parlamentarnih ustanovah. Vsi zastopniki bodo imeli pravico pritožbe, če bi bile v kakršnem kolikor

primeru pravice in koristi njihovih sonarodnjakov prekršene. Za vsako narodnost bodo uvedli in sestavili posebne registre.

9. Tako bodo storili vse, da bi prišlo do sporazuma v vprašanjih, ki ne rabijo zakonodajnega postopka.

Vse te nove zakone bo vlada izdelala v sodelovanju z zastopniki stranke sudetskih Nemcov in jih predložila parlamentu. Ti zakoni bodo v najkrajšem roku uveljavljeni.

Pogajanja za sporazum nenadoma prekinjena

Devet točk vladnega predloga je bilo takoj sporočenih vodstvu sudetske stranke. Vodstvo je prvotno sprejelo načrt vlade kot temelj pogajanj, ki so pa bila nenadoma prekinjena 7. septembra zaradi dogodkov v Moravski Ostravi.

Policija omenjenega mesta je zaprla 82 Nemcev, ker je našla pri njih večje količine orožja. Poslanci stranke sudetskih Nemcov so se podali na policijo, da bi se poučili o stanju in položaju arretiranih. Med posredovanjem se je zbral pred poslopjem policije več sto pristašev stranke, katere je začela razganjati policija na konjih. Med slednjimi so bili tudi štirje nemški poslanci. Zaradi kratko označenega postopanja ostravške policije so se Nemci skujali in izjavili vladu v Pragi, da prekinejo pogajanja, dokler ne bodo najstrožje kaznovani policijski uradniki, kateri so zakrivili nasilni nastop policije. Vlada v Pragi je takoj odredila strogo preiskavo, katera je ugotovila, da so pritožbe zaprtih Nemcov upravičene. Predsednik vlade dr. Hodža je ukazal, da se morajo odstaviti vsi uradniki, kateri so zakrivili aretacijo Nemcov. Med odstavljenimi je en policijski komesar.

Iz raznih držav

Nürnbergski kongres

Že zadnjič smo poročali, da je bil dne 6. septembra v Nürnbergu otvoren deseti kongres nem. narodnosocialistične stranke. Hitlerjeva stranka se shaja vsako leto v tem mestu od leta 1927. Tokratnega kongresa se je udeležilo 65.000 gostov iz bivše Avstrije, med njimi 30.000 v uniformi. Zastopana so bila vsa društva ter organizacije obojnega spola, vojaštvo, letalci in mornarica. Pripeljali so se tudi inozemski gosti, diplomatski zbor iz Berlina ter posebni odposlanci, katere je Hitler povabil. Do torka, 6. septembra je prispeло v Nürnberg 234 posebnih vlakov po leg rednih in je bilo ta dan zbranih že 400.000 udeležencev. Beležena ogromna številka pa se bo sigurno podvojila in dosegla višek proti koncu kongresnega tedna. Dne 6. septembra dopoldne je prispeval v Nürnberg tudi voditelj sudetskih Nemcov Henlein, ker je bilo pričakovati, da bo padla glede vprašanja sudetskih Nemcov iz Hitlerjevih ust, že koj v prvih dneh kongresa odločilna beseda, kar se pa ni zgodilo.

Hitlerjeva poslanica

Ob pričetku kongresa je bila prečitana Hitlerjeva poslanica, v kateri sta posebno

pokazalo, da je osem tednov premalo za zadostno izvežbanost rezervistov. Oborževalna industrija v Nemčiji dela noč in dan in se delavci menjavajo v treh posadah.

Verske šole zaprte v Avstriji. S 1. septembrom so zaprli v Avstriji vse verske šole, tudi protestantske in judovske. Najhuje pa bo zadeva ta prepoved katoliške samostanske šole, katerih je bilo v Avstriji mnogo in so rodile skozi dolga stoljetja najlepše sadove. Nemška narodnosocialistična država temelji na načelu, da je vzgoja in izobrazba mladine v šoli stvar države in jo mora imeti v rokah edino le država.

Pripravljenost Anglike na morju in Francije na suhem. V minulem tednu, ko je zborovala Hitlerjeva stranka v Nürnbergu in je bila razgibanost glede vprašanja sudetskih Nemcov na višku, se je Anglija pripravila za vsak slučaj na morju in Francije na suhem. Ob škotski obali je zbrala Anglija 51 vojnih ladij, katere ostanejo v stalni pripravljenosti do 14. novembra. Izredne ukrepe so prejele angleške bojne ladje, katere se gibljejo po Sredozemskem morju. Ker je Nemčija svoje izredne vojaške vaje raztegnila od osmiljih tednov na tri mesece, razglaša tudi Francija, da ima pet in pol milijona izurjenih vojakov, kateri so se že vežbali dve leti in jih lahko vpokliče vsak trenutek. Število francoskega vojaštva, ki je sedaj pod orožjem, znaša 600.000 mož. Od teh jih je 200.000 ob tako zvani Maginotovi črti (betonirane postojanke kot obramba napram Nemcem), 400.000 pa po raznih garnizijah. Posebna armada 125.000 mož je pripravljena v Afriki. Za slučaj pa, da bi se razmere v Evropi še bolj zaostrike, bodo izvedli Francozi takoj še nadaljnjo mobilizacijo.

Tudi Belgija je pripravljena. Po zgledu Francije se je tudi Belgija pripravila in mobilizirala nekaj letnikov rezervistov, ki bodo na razpolago za vsak slučaj.

Kongres stranke sudetskih Nemcov. Po zgledu nürnbergškega kongresa Hitlerjeve stranke nameravajo sklicati sudetski Nemci svoj kongres v Usto ob Labi. Kongres naj bi bil 15. in 16. oktobra ter bi se ga udeležilo okrog 20.000 zastopnikov.

Udušena vstaja v južno-ameriški državi Čile. V prestolici južno-ameriške države Čile so vprizorili marksisti, ki so v opoziciji, v minulem tednu vstajo, katere se je udeležil tudi bivši predsednik čilske republike general Carlos, kateri je bil kandidat za bodoče predsedniške volitve in se je vrnil še pred kratkim iz izgnanstva. Vstaši so napadli ministrsko predsedstvo, notranje ministarstvo in še nekatere druge urade. Na pomoč poklicana policija je nastopila z orožjem in se je razvila par ur trajajoča poulična borba, v kateri je bil nevarno ranjen od več strelov notranji minister ter je padlo 58 upornikov, ranjenih pa je bilo več sto ljudi. Poulične boje je odločilo za vladu in razkropilo upornike vojaštvo, katero je nastopilo s strojnicami ter ročnimi granatami.

V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlatom in otokom jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefov« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefov« voda milo deluje in zanesljivo otvarja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovito. (Ogl. reg. S. br. 30.474/35.)

Novice iz španske državljaške vojne

Nevarnost za rdečo armado ob desnem bregu reke Ebro

Dne 3. septembra je začela srdita bitka na desnem bregu reke Ebro. Francova armada se bliža po osvojitvi mesta Corbera mestu Mora in je že premagala na tem pohodu največjo oviro, ki jo tvori od rdečih močno utrjeni gorski hrbet Sierre de Los Caballos in Sierre de Pech. Naciona-

listi so blizu križišča dveh cest, od katerih pelje ena iz Villalbe v Moro, druga pa iz Gandese v Asco. Če se bodo Francove čete polastile omenjenega križišča, bo rdeča armada, katera se nahaja na desni strani reke Ebro, razcepljena v dva dela. Pri prodiranju proti Mori so zajeli nacionalisti 3000 rdečih, devet topov za obrambo pred tanki, 84 težkih in 24 lahkih strojnici.

Japonsko-kitajska vojna

Srditi boji za važno železniško križišče

Vse japonske čete, ki so prvotno hotele prodirati naravnost proti Hankovu, so se sedaj vrgle z vso silo, da dosežejo Annever, kjer se strneta železniški progi, ki tečeta od severa in od juga Hankova, in se računa, da to mesto leži okoli 160 km oddaljeno od Hankova. Na tem delu bojišča trajajo srditi boji in japonske čete le z veliko težkočo in ogromnimi žrtvami počasi prodirajo.

Še en japonski sunek proti Hankovu
Po hudih bojih so zasedli Japonci 80.000 prebivalcev brojče kitajsko mesto Kvangsi, ki zapira pot proti Hankovu.

Uspeh kitajskega orožja

Kljub napadom s kopnega, morja in zraka, ki so jih Japonci izvršili na kitajske postojanke pri Mošangu in Ušangu, severozahodno od Čičanga, se je Kitajcem posrečilo obdržati te postojanke. Še več, Kitajci so zavzeli Langčung zahodno od Čičanga in ponovno osvojili Pajčifeng, Jiangšan in Lošang, vzhodno od Minšanga.

Po katoliškem svetu

Marijanski tabor pri Sv. Avguštinu v Halozah. V soboto, 27. avgusta, na predvečer marijanskega tabora pri Sv. Avguštinu v Halozah se je razvila veličastna rimska procesija z baklami, ob poklanju topičev in šviganju raket. V nedeljo, dne 28. avgusta, se je zbral na marijanskem taboru 5000 častilcev Marijinih, ki so pokazali živo vero v Boga in Mater božjo. Ob desetih je bila blagoslovljena nova zastava Marijine družbe, katero je blagoslovljški voditelj Marijinih družb g. kanonik dr. Ivan Žagar iz Maribora, ki je imel tudi pridigo in slovesno sv. mašo. Po sv. maši je začel marijanski tabor. Slavnostno zborovanje je otvoril domači g. kaplan Janko Petan, ki je namesto g. dekana Škamleca, ki se tabora ni mogel udeležiti zaradi slabega zdravja, poslal prevzvishenemu g. škofu dr. Tomažiču vdanostno brzojavko. Nato je pozdravil g. kanonika dr. Žagarja in vso navzočo duhovščino ter vse zborovalce. G. kanonik je zborovalce pozdravil v imenu g. škofa. Kot slavnostni govornik je nastopil priljubljeni g. p. Konstantin s Ptujsko gore. Sledili so govor in deklamacije deklet iz raznih župnih završke dekanije in en govornik s Hrvaškega. Hrvatje so zapeli pesem »Zdrava, rajska Deva«. Slovesnost je povzdignilo mogočno ljudsko petje. Tabor je bil zaključen s pesmijo: »Povsod Boga!« *

Čankajšek — kristjan. Slavni kitajski državnik in vojskovodja maršal Čankajšek je pripadnik krščanske vere, in to kristjan ne samo po imenu, marveč tudi po mišljenju. Kakor je to večkrat storil, je tudi nedavno dal izraza svojemu krščanskemu prepričanju v govoru, ki o njem poročajo kitajski časopisi in po njih. »Osservatore Romano«. Maršal Čankajšek je rekel: »Ko se vprašam, s čim je hotel Kristus v prvi vrsti ostvariti svoj preporod sveta, najdem in spoznam, da je to bil duh ljubezni. Kristus se je poslužil duha ljubezni, ki obsegata ves svet, da odvrne človeštvo od krivega pojmovanja in nepravilnega nauka ter da doseže, da bi ljudje čim so postali člani velike družine, drug drugemu pomagali v neporušni ljubezni, narodi pa da bi živel v medsebojnem miru in pravici. Da oživotvori božansko nalogu zveličanja sveta, je Kristus pokazal velikodušnost in potrpežljivost, ki je nihče ne more prekonsiti. Kljub vsemu nasprotovanju in velikemu trpljenju na gori Kalvariji ostaje vedno isti, zmiraj zvest sebi in svojemu poklicu. Glejte, kako s križa odpušča svojim sovražnikom, in naučite se od njega duha ljubezni, ki ga je napravil za resničnega nadčloveka! Danes, ko se ljudska nagnjenja vedno bolj obračajo k slabemu, vidi vsak, ki se resnobno trudi za vstajenje kitajskega naroda in za njegov socialni napredok, da je rešitev mogoča samo v duhu Kristusovem, v duhu ljubezni in požrtvovalnosti. Kristus mora biti naš vzor, njegov duh naš duh, njegovo življenje naše življenje!« Tem lepim besedam voditelja kitajskega naroda dostavlja »Osservatore Romano« tole pripombo: »Največji del sveta se danes ravna po tako zvani politični stvarnosti. Zato je pravo veselje, ako slišimo, da kak državnik sprengovori take besede, in sicer v času, ko njegovo državo na strašen način razdeja in pustoši vojna. V tem vidimo nov dokaz, da ostaja sredi strahovitih razvalin in sredi najstrašnejšega bojnega meteža ena stvar nespremenljiva: Kristusov evangelij!«

Novice

Osebne vesti

G. dr. Anton Korošec častni občan občine Ljutomer. Občinski svet Ljutomerski je izvolil soglasno za častnega občana g. notranjega ministra dr. A. Korošca.

Spremembe pri ptujskih minoritih. P. Danijel Tomšič, dosedaj kaplan in katehet v Št. Vidu pod Ptujem, je prestavljen v Ptuj. P. Alojzij Horvat, kaplan ter katehet v Ptuj, pride v Št. Vid. Novomašnik p. Štefan Savinšek je postal kaplan in ka-

Najsvetješje v avtobusu. Pariški list »La Croix« (»Križ«, največji francoski katoliški list) poroča ta-le dogodek: Na neki avtobusni postaji v Parizu stoji duhovnik, ki nosi na prsih pod vrhnjo obleko Najsvetješje. Čaka na avtobus. Ko pripelje avtobus na postajo in hoče duhovnik vstopiti, mu zadane nasproti besede: »Avtobus je poln, nobeden ne more več vstopiti.« Duhovnik odpre vrhnjo obleko, pokaže burzo na prsih ter reče: »Čaka me bolnik, bolan na smrt.« »Vstopite!« mu zakliče sprevidnik. Eden izmed delavcev iz tako zvanega rdečega predmestja vstane, napravi prostor duhovniku s povabilom: »Častiti gospod, sedite na moje mesto,« nato zapusti prenapolnjen avtobus. Vsi potniki umolnejo, časopisi, ki so jih čitali, se zapro. Resnobne misli se lotijo navzočih. Na prvo svoje obhajilo mislio. Mnogoteri za tem niso nobenega več prejeli. Kdaj pride poslednje? Ko duhovnik na svoji postaji izstopi, se vladljivo zahvali in vse pozdravi. Odgovorijo mu: »Nimate za kaj hvaliti. Kar smo storili, je najmanj, kar smo mogli storiti.«

Letalci kot romarji. Letalci so v neprestani nevarnosti, da se jim zgodi kakšna nesreča, ki jim nenadoma pretrga nit življenja. Kakor letijo med nebom in zemljo, tako se nahajajo vsak hip med življenjem in smrtno. Zato so med njimi večinoma prav resni ljudje, ki se zavedajo stalne nevarnosti. So med njimi možje močne vere, nekateri celo velike pobožnosti. Nekaj izmed njih je ob koncu julija napravilo s svojimi letali romanje v Lurd. Na čelu jih je bil lionski kardinal Gerlier — prej škof v Tarbesu, v čigar škofijo spada Lurd. Na letališču v Tarbes-Lalouberu je pristalo 53 francoskih letal. Letalci so v Lurdru z zaledno vnemo opravili svojo pobožnost. Nato so odleteli s svojimi aparati brez nesreče, kakor so bili prileteli brez nesreča.

tehet v Ptiju, novomašnik p. Gavdenec Golob pride v Št. Vid.

Za zgledno službovanje podeljeno častno občanstvo. Iva Černe, učiteljica na Gorici v občini Rečica ob Savinji, je službovala 38 let in od teh je vzbajala otroke 32 let na Gorici. Rečiška občina ji je podelila ob prilikupokojitve in ob odhodu v Ljubljano za zgledno dolgoletno službovanje častno občanstvo.

Ali si že obnovil naročnino!

Pridite vsi na KOROŠKI NARODNI TABOR na Prevaljah v nedeljo 25. septembra 1938

Na taboru bo govoril voditelj slovenskega naroda g. minister dr. Anton Korošec, dalje g. minister dr. Miha Krek in odlični koroški rojaki.

Spored:

V soboto, na predvečer, dne 24. septembra, bodo zagoreli po gričih kresovi.

V nedeljo ob osmih: sprejem gostov na kolodvoru. — Do devetih prihod skupin na zbirališče. — Ob pol desetih: sprevod na zborovališče. — Ob četrtna enajstih: cerkveni govor (g. dekan Hornbök). — Ob pol enajstih: Sveta maša pred cerkvijo. Med sv. mašo pojejo združeni cerkveni pevski zbori sledeče pesmi: »Kraljevo znamenje križ stoji«, »Lepa si, lepa, roža Marija«, »Pridi molit, o kristjan«, »Angel Gospodov«. Petju cerkvenih pevskih zborov se priključimo vsi!

Ob enajstih: tabor. Pozdrav (prevaljski župan Kugovnik). — Državna himna. — Govori: 1. Minister dr. Anton Korošec. — 2. Minister dr. Miha Krek. — 3. Senator Franc Smodej. — 4. Senator dr. Franc Schaubach. — 5. Urednik »Slovenca« dr. Alojzij Kuhar. — Kot zaključek zapojemo vsi skupaj pesem »Hej Slovenci«, nato bo razhod v organiziranih skupinah.

Narodni odbor.

Nesreče

Nesreča hlapca. Feliiks Marakuti, 15 letni hlapec pri Rozi Moš v Studencih pri Mariboru, je peljal težak voz premoga po Studenški cesti. Zaradi neprevidnosti je dobil levo nogo pod kolo, ki mu je zdrobilo stopalo in se je zgrudil nezavesten. Hlapca so prepeljali reševalci v mariborsko bolnišnico.

Pri padcu si prebil lobanje. V Dogošah pri Mariboru je padel s skedenja skozi odprtino v hlev na cementni tlak 24 letni hlapec Štefan Karner in je obležal nezavesten s prebito lobanjem. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Otrok podlegel opekinjam. Triletni dñinarjev sinko Gregor Ambrož z Janževega vrha v župniji Ribnica na Pohorju je padel pri igri v škaf vrelega luga. otrok se je tako hudo opekel, da je podlegel opekinjam v mariborski bolnišnici.

Avto pognal kolesarja v obcestni jarek. Proti Slov. Bistrici se je peljal na kolesu posestnik Jurij Brus z Vrhol, ki je naglušen in ni čul signala osebnega avtomobila. Ker je vozil Brus po napačni strani in je skušal zavoziti v zadnjem trenutku na desno, ga je udaril blatnik avtomobila in ga je sunil v obcestni jarek. Brus je dobil hude poškodbe.

84 letni starček povožen od lokomotive. 84 letni preužitkar Peter Mališ iz Brega pri Polzeli je hotel na Malo Gospojnico preko železniške proge med postajama Polzela in Št. Peter. Pri prekoračenju ga je zalotila lokomotiva ter ga je zbila na tla. Preužitkar si je zlomil pri padcu obe noge in je obležal nezavesten s pretresenimi možgani. Prepeljali so starega reveža v celjsko bolnišnico, kjer je drugi dan po nesreči umrl.

Čez 14 dni podlegla poškodbi. 78 letna gospa Terezija Jezernik na Zg. Hudinji pri Celju je padla pred 14 dnevi tako nesrečno po stopnicah, da si je zlomila hrbitenico. Sleherna pomoč je bila zaman in gospa je umrla 10. septembra.

Orožnik povožen od brzovlaka. Franc Temnikar, 35 letni orožniški kaplar, doma v Šmartnem ob Paki, je moral proti večeru z nujno pošto iz Zagorja ob Savi na Polšnik. Ko se je vrnil v noč na postajo Sava, je šel od tam po progi v Zagorje. Med potjo ga je podrl brzovlak z Zidanega mosta proti Ljubljani in je obležal nezavesten ob progi. Vsega okrvavljenega je našel progovni obhodnik, ki je ustavil z znanimenjem sredi proge osebni vlak, ki vozi iz Ljubljane v Maribor. Na ta vlak so naložili nezavestnega orožnika in so ga prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je naslednji dan umrl, ne da bi se prej zavedel.

Na pokopališču zadeta od srčne kapi. Izreden primer smrti se je zgodil 7. septembra na ljubljanskem pokopališču. Gospa Ivana Zupančič, vdova po mesarskem mojstru in lastnica mesarije na Poljanski cesti v Ljubljani, je posodila zadnjo pot svoji prijateljici Nežki Ropičevi. Ko je bila opravljena pogrebna svečanost, se je hotela gospa Zupančič pomuditi na pokopališču, da bi obiskala upravitelja. Na lepem pa se je zgrudila nezavestna. Od Sv. Križa so brž telefonično poklicali reševalce, da bi nezavestno gospo prepeljali v bolnišnico. A ko so reševalci prispeli, je bila gospa Zupančič že mrtva. Podlegla je srčni kapi.

Huda nesreča na železniškem prelazu. Tri hčerke delavca Zbačnika so peljale s kravjo vprego s strniščem naloženi voz preko prelaza železniške proge v Ribnici na Dolenjskem, kjer je premikal vlak. Na prelazu so se splašile krave pred vlakom. 11 letna Milka je skočila še pravočasno z voza, osemletna Kristina se je pri padcu hudo potolkla po obrazu, desetletni Tončki pa je premikajoči vlak zdobil obe noge nad kolenom in je kmalu po nesreči umrl.

Razgreta kovinska zmes brizgnila delavcu v oči. V livarni »Zvon« v Št. Vidu nad Ljubljano je zaposlen Karel Završnik, 38 letni delavec iz Podgore. Završnik je vlij razgreta kovinsko zmes v poker model. Tekoča zmes mu je brizgnila z vso

močjo v obe oči. Hugo poškodovanega so prepeljali koj po nesreči v ljubljansko bolnišnico. Obstaja nevarnost, da bo revež ob vid na obeh očeh.

Huda nesreča motociklista. Oton Gagel, zasebni uradnik pri tvrdki s kolesi in šivalnimi stroji Ignacij Vok v Ljubljani, je zadel na vožnji z motornim kolesom od Vrhnik proti Ljubljani na Drenovem griču v železniško zapornico. Gagel je obležal na mestu nesreče s hudimi zunanjimi in notranjimi poškodbami. V nezavestnem stanju so ga oddali v ljubljansko bolnišnico.

Skala mu zdrobila nogo. Feliiks Osmok, 33 letni delavec iz Kokre in zaposlen v kamnolomu pri Kranju, se ni mogel umakniti predčasnii eksploziji smodnika. Večja skala je padla Osmoku na nogo in mu je je zdrobila. Hugo poškodovanega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Bivši španski prestolonaslednik smrtna žrtev avtomobilske nesreče. V Miami na severnoameriškem polotoku Florida je postal smrtna žrtev avtomobilske nesreče najstarejši sin bivšega španskega kralja Alfonza XIII., kateremu je bilo 31 let. Smrtno ponesrečeni je nosil naslov grofa Cavadonge, je bil dvakrat oženjen z navadno žensko z otoka Kuba in se je zaradi teh ženitev odrekel dedičini očetove hiše. Drugi sin bivšega španskega kralja je pred štirimi leti smrtno ponesrečil z avtomobilom ob Vrbskem jezeru pri Celovcu.

Razne požarne nesreče. V vasi Breg, župnija Breznica na Kranjskem, so mlatili oves na motorni pogon. Ker niso odklopili motorja po opravljenem delu, se je vnel motor in požar je zajel slamo, seno in vse, kar je bilo v skedenju. Ogenj se je razširil na domačiji pri Ribču in sosedu Toncu, ki sta pogoreli. Gasilci in domači so z velikim naporom oteli ostale hiše in poslopja. — V tovarni za obleke, ki je last H. Hunterja, v Radvanju pri Mariboru, je povzročil nočni požar 4000 din škode. Nek pomočnik je pozabil izključiti električni likalnik, ki se je tako segrel, da so se vžgale v bližini zložene obleke. Na srečo so opazili sosedi, da se vali iz tovarne dim in so obvestili mariborske gasilce, kateri so ogenj pogasili in preprečili razmah nesreče.

Razne novice

Studenci pri Mariboru samostojna župnija. Največja župnija v naši škofiji je Sv. Magdalena v Mariboru, katera šteje blizu 20.000 duš. Že dolgo let so si prizadevali Studenci s 5200 dušami, da bi postali samostojna župnija, ker tamkaj delujejo kapucini. Do ustanovitve samostojne studenške župnije ni prišlo, ker so temu načrtu kljubovali prejšnje občinske uprave. V minulem tednu se je vrnila v Studencih seja občinskega odbora, kateri so prisostvovali tudi okrajni načelnik Eiletz, magdalenski g. dekan Strgar in kapucinski paten gvardijan. Občinski svet je soglasno odobril načrt za ureditev posebne župnije. Cerkvena oblast je šla občini na roko, da dobijo Studenci iz neke dedičine cerkve sv. Jožefa 20.000 din brezobrestnega posojila za dobo desetih let.

Statistika srednješolcev v Mariboru. Po zadnjem in najnovejšem vpisovanju je v Mariboru 2593 srednješolcev. Od teh je 1686 učencev in 907 učenk. Na klasično gimnazijo se je vpisalo 684 dijakov in 174

deklet. Na realno gimnazijo 682 dečkov in 170 deklet. Na nepopolno realno gimnazijo na Zrinjskem trgu 443 deklet in 118 fantov. Na trgovsko akademijo 109 fantov in 91 deklet. Na državno učiteljsko šolo 93 fantov in 29 deklet.

Izredno velik obisk celjske gimnazije. Na celjsko realno gimnazijo s klasičnimi vzporednicami se je vpisalo letos 1254. Od teh je 845 dijakov in 409 dijakinj. Klasične vzporednice so razdeljene v dva oddelka s 70 učenci. Vseh oddelkov na zavodu je 30. Od teh bo imelo 17 oddelkov pouk dopoldne, 13 popoldne.

60 konj premiranih. V sredo, 7. septembra, se je vršilo v Ljutomeru premiranje kobil-mater z žrebeti, 1—4 letnih žrebitov 1—3 letnih žrebcev toplokrvne in mrzlokrvne pasme. Mrzlokrvni so bili iz Štrogove in Razkrižja, toplokrvni z Murskega polja. Od 120 komadov je bilo 60 premiranih.

Čudna igra narave. Posestniku Pavlu Svetinu v Guštanju je povrgla ovca čudno jagnje, ki ima osem nog, in sicer štiri zadnje in štiri sprednje, ki so pa razdeljene na štiri strani, po dve in dve, tako da je glava v sredini. Glava tega jagnjeta ima štiri ušesa in tri očesa. Po raztelesenju so našli v notranjosti tega čudnega jagnjeta v eni prsnih duplini dvoje srca in dvoje pljuč. Ovca je po porodu ostala popolnoma zdrava, čudno jagnje je pa seveda prišlo mrtvo na svet.

Zadružna šola v Ljubljani. Prvi in drugi tečaj Zadružne šole se začne 17. oktobra. Prošnje na Zadružno zvezo je treba vložiti do 26. septembra. Vsak prosilec naj se oglaši pri domači zadrugi za priporočilo. Vsa pojasnila daje Zadružna zveza v Ljubljani.

Odborniki in člani mariborske podružnice ZAKŠ naj se udeleže širšega sestanka v nedeljo, dne 18. septembra, ob 8 pri Gambrinu. Točno, ker bo ob 10 seja okrožnega odbora! — Mariborska podružnica ZAKŠ priredi 2. oktobra celodnevni izlet v Haloze. Izlet bo stal vsakega udeleženca samo 20 din. Zaradi prijav, ki jih moramo poslati posestvom, ki jih običemo, prosimo, da se zanimanci čimprej javijo vodstvu podružnice. — Izlet v Italijo, ki ga prieja ZAKŠ, je zaradi Mussolinijevega obiska Primorske preložen na 25. sep-

tember. Na razpolago je še nekaj mest, zato pohitite s prijavami!

V zavodu šolskih sester v Mariboru se vrši vpisovanje za gospodinjsko šolo dne 15. septembra od 8 do 12. — Vpisovanje za kuharske tečaje bo v nedeljo, 18. septembra, od 9 do 12.

Študijska knjižnica v Mariboru je uvedla s ponedeljkom, 12. septembra, zopet običajne uradne ure. Čitalnica posluje za občinstvo vsak delavnik od 15 do 18, istočasno se izposojujejo tudi knjige.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dneva na oskrba I. razreda Din 120, II. razreda Din 80. Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. 964

Občinstvo Slovenskih goric, nalagajte denar le pri »Posojilnem društvu Sv. Lenart, Slov. goric«, kjer se vam obrestuje kot nove vloge po 4%, po dogovoru 4½% in takoj v celoti izplačuje. Dajejo se tudi posojila. 1380

Obžalovanja vredni slučaji

Zasledovani vlomilec aretiran. V Loški ulici v Mariboru so zasačili 7. septembra mlajšega moškega, kateri je razbijal s sekoiro ključavnico na vratih stanovanja Antonije Mahoter, katera je zaposlena kot tkalka v Huterjevi tovarni v Melju. Po presenečenju je zbežal vlomilec na vrt ter od tam po raznih ulicah, dokler ga ni prijet stražnik v Mlinski ulici. Gre za 28 letnega delavca Marka Pernek z Brezove gore na Hrvaškem. Bil je že večkrat kaznovan ter za tri leta izgnan iz Maribora.

Perila pokradenega za nad 2000 din. V hotelu »Mariborski dvor« na kralja Petra trgu v Mariboru je odnesel neznan tat perila za 2132 din.

Velik vлом v trgovino. V Arnačah pri Št. Iiju pri Velenju je bilo v noči vlonjeno v trgovino. Storilci so odnesli razno manufakturno blago, tako: hlačevino, sukno, barhent, klot, platno, dalje 2000 komadov cigaret »Drava«, 50 zavojčkov tobaka za pipo, večjo količino cigaret »Zeta«, cigar in papirčkov v skupni vrednosti 15.857 din. Vlomilci so bili najbrž trije. Prišli so v trgovino na vzhodni strani, kjer so izruvali na oknu železno omrežje, razbili šipo ter tako odprli okno. Pod oknom so našli 30

raznih steklenic, ki so jih poprej zložili z okna, skozi katerega so vlonili, da so si tako napravili prostot pot za odnašanje plena. Pustili so tudi prislonjeno lestvo, po kateri so splezali do okna, ki je 4 m visoko od tal, ter daljši leseni drog, s katerim so na oknu izruvali omrežje. Za tatovi zaenkrat ni sledu.

Drzna tolpa vlonila v trgovino. V pozni noči je bilo vlonjeno v Št. Lovrencu na Dolenjskem v trgovino Alojzija Bregar. Storilci so odprli okno v kuhinjo in s ponarejenimi ključi prodajalno, iz katere so odnesli usnja in raznega blaga za 18.000 dinarjev. Po izvršeni tativini so si tatovi privoščili sira ter žganja. Domači so opazili vlon drugo jutro, 4. septembra, in so ga naznaniili orožnikom, kateri so zaman poizvedovali za storilci. Dne 7. septembra v noči je slišal mizarski pomočnik pri Fr. Ostaneku, kateri ima delavnico v bližini okradenega Bregarja, šum. Razločil je, da so se neznanci pripeljali na kolesih in so

Sreča v igri, nesreča v ljubezni

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

33

Pojavljalci so se zdaj v tej, zdaj v oni poljanski vasi goljufi iz vseh stanov, kateri so zatrjevali, da znajo delati denar s pomočjo fotografije, ker so bili učenci Potočnika ali Rupnika.

Posebno srečo s sleparenjem so imeli nekateri meštarji, o katerih so vedeli lahko verneži, da so bili resnično dalje časa v družbi ponarejevalskih mojstrov, od katerih bi si že bili morali prisvojiti vsaj nekaj največje osrečevalne umetnosti.

Je precej sodno dokazanih primerov, kako so izmetavali dobro stoječi poljanski kmetje iz golega pohlepa po še večjem denarnem bogastvu težke tisočake za nabavo novih ter dragih fotografiskih aparatov, kemikalij in drugih ponarejevalnih pomočkov. Povrh so preživljali ter napajali laži-ponarejevalca prav po grofovsko pod svojo streho ter so mu plačevali za prevaro še lep denar.

Kaj in koliko je dosegel tak meštarSKI goljuf, nas naj pouči naslednje pojasnilo:

Za vzorec je zahteval vedno nove stotake in tisočake, katere je fotografiral od vseh strani, razvijal plošče in kazal posnetke vsem lažem dostopnim podeželanom. Šele tedaj, ko je hotel imeti kmet izdelano potvorbo, je lopov zginil s pravimi vzorci vred.

Kratko označena potegavščina se je vlekla po cele mesece, dokler ni izšel goljuf iz kmečkega škrtiljavca vseh denarnih prihrankov in mu je zapustil kot spomin na udobno in še povrh plačano življenje nekaj fotografiskih plošč in posnetkov stotakov ter jurjev.

Prebridko razočaranata kmečka para si je dal duška po popihanju sleparja v upravičeno razbesneli jezi s tem, da je ovadil goljufijo orožnikom. Orožniška poizvedovanja so rodila obtožnico ter obsodbo ogoljufanega kmetiča in ponarejevalca, a za slednjega ne zato, ker je skušal ponarediti bankovce, ampak zaradi navadne goljufije.

Kakor hitro je bil razkrinkan en lopov, se je že pojavil drugi, kateremu so sedale na limanice nove žrtve.

Zgodilo se je celo, da je premožen kmet izdal goljufu mesarskega poklica težke tisočake, ga redil ter napajal cele mesece in sta končno romala po

jih prislonili k hiši ter so se napotili proti Bregarju. Pomočnik je poklical mojstra in njegovega brata Ivana Ostanek, ki je po poklicu zidar. Ta družba je prepoznala, da so se pripeljali tatovi po blago, katerega so bili pokradli pred dnevi pri Bregarju in so ga skrili v njegov listnjak. Ko so vلومilci opazili, da jih preti nevarnost, so

se spustili v beg na kolesih. Pri zasledovanju je dobil Ivan Ostanek od enega izmed tatov strel pod srce. Hudo ranjenega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer mu že gre na bolje. Že koj pri prvem zasledovanju so prijeli dva tata, a bili so širje. Bregar je dobil pokradeno blago nazaj.

prirejamo tako veličastne narodne in državljubne prireditve, kakor so naši tabori.

Dr. Korošec o narodnih manjšinah

Slovenska Krajina je, kakor že ime samo kaže, slovenska zemlja. Imamo pa na tej zemlji tudi nekaj tisočev Mažarov, po statistiki 7607, a Slovencev je 83.110. Toda teh Mažarov mi ne pristoljamo, ampak jih upoštevamo. Mislim, da se noben Mažar, ki živi pri nas v Jugoslaviji, ne pritožuje in ne more pritoževati. Mi smo polni obzir do narodnih manjšin in izpolnjujemo njih upravičene želje.

Mi pa imamo svojo kri tudi onkraj jugoslovensko-mažarske meje, in to Slovence, Hrvate in Srbe, torej sestavne dele celotnega jugoslovenskega naroda. Te kri ne zatajujemo in je kot čisti nacionalisti tudi ne moremo zatajiti. Naj govorite številke: Slovencev je na Mažarskem 6087, Bunjevcov in Šokcev 150.312, Srbov 6078, tako da je jugoslovenskega nacionalnega elementa v Mažarski nad 160.000 duš.

Ti naši bratje v manjšini si želijo isto, kar želijo Mažari v Jugoslaviji zase. Obojestransko upoštevanje teh želj bi nedavno sklenjeno priateljstvo samo utrdilo in potem bi bila Mažarska si bliže mirovorni organizaciji Male zvezze.

Jugoslavija in judovsko vprašanje

Drugod v Sloveniji nimamo judov, pač pa jih je malo število tukaj v Prekmurju, vsega 476. Vseh judov imamo v Jugoslaviji približno 70.000. Zato naj nekaj besed izgovorim tudi o danes prečem judovskem vprašanju. Pri nas v Jugoslaviji, čemur ste vsi priča, ne obstoji judovsko vprašanje. Jugoslavija je izmed redkih držav, katere to vprašanje ne vznemirja. To je najboljši dokaz, da judje pri nas uživajo polno zaščito zakonov, da se judje pri nas tretirajo kot ravno-pravni državljanji. Vse dobrote zakona se delijo enako judom kakor drugim državljanom, kajpada tudi vse strošnosti zakona. Kar pa se tiče priseljevanja judov iz drugih držav, kar je danes na dnevnem redu, pa se držimo tega načela: Neneha država na svetu v današnjih prilikah ne želi, da se ji poveča število njenih manjšin, naj si bo to manjšina jezikovna, verska ali druga. Tega načela se drži tudi kraljevina Jugoslavija. Mislim, da je to v sedanjih prilikah pametno in zelo trezno stališče.

Veličastna proslava dvojnega jubileja na narodnem taboru v Črenšovcih

Beseda dr. A. Korošca

Draga Slovenska Krajina!

Stoletja in stoletja po smrti kneza Kocila te nismo smeli pritisniti na svoje srce. Kakor mlada nevesta si nam bila skrivna in odtegnjena, naša ljubezen je morala biti ponizna in tiha. Šele pred 20 leti si se nam smela pridružiti in videli smo tvojo lepoto, tvojo dobroto in tvojo zvestobo. Danes slavimo na teh blagoslojenih tleh Slovenske Krajine 20 letnico, odkar si se pridružila Sloveniji in Jugoslaviji. Sedaj si naša in nihče te nam ne more več vzeti. In nam te tudi nihče vzel ne bo!

Namen slovenskih taborov

Nekateri misijo in trdijo, da smo mi slovenski JRZoveci pričeli s svojimi tabori in govorji nekako volilno borbo. Daleč od cilja! Kdo tako misli, se zelo moti. Mi ne stojimo v volilni dobi. Tabori nam ne služijo za volitve, četudi to ne bi bilo nič hudega, tabori nam služijo, da vsemu svetu do kažemo svoja nacionalna in patriotska častva, da pred vsem svetom priznamo svojo slovensko in jugoslovansko zavednost ter da izjavimo vsem in vsakemu svojo zvestobo in vdanost našemu kralju in vsemu kraljevskemu domu. Te tabore prieja naša stranka JRZ sama, oprta na svoje lastne ljudi in moči, to pa zato, ker nočemo in ne moremo skupaj sedeti z našimi starimi denuncianti, ki so nam opljuvali našo vdanost do države, do naroda in do Cerkve, nočemo pa tudi skupaj sedeti z internacionalnimi brezbožniki, brezdomovinci in prekučuhi. Mi pa smo, hvala Bogu, tudi močni in številni dovolj, da sami lahko

denar in notar ga ji je izročil. Ko je Moncigallo odsedel svojo kazeno, ni hotela njegova »zaročenka« ničesar slišati o kakšni poroki, a tudi ne o tem, da bi vrnila denar. Sedaj si išče nesrečni »strečnik« dobitnik v igri pravice pri sodnikih.

Vroče reke

Huda potresna nesreča se je zgodila na japonskem otoku Hokaidu. Ves otok so pretresli hudi sunki, ceste, mostovi in železniške proge so bile razdejane. Devet vlagov je obstalo na odprtih progah. Gladina jezera Kučara se je znižala za pol metra, istočasno pa je nastala v sosednjem ozemlju poplava. Male reke, ki so prihajale z gora na severu, so nosile deloma vrelo vodo s seboj.

Služba božja

Asistirano sv. mašo s cerkvenim govorom je opravil kot zastopnik škofa g. stolni dekan dr. Fr. Cukala, ki je tudi prečital pismo g. škofa dr. Iv. Tomažiča, v katerem je poslal vladika vsem zborovalcem pozdrav in blagoslov. Poboznost pri službi božji je še posebno povzdigovala krasno in ganljivo ljudske petje.

Voditelj Prekmurcev otvoril tabor

Po sv. maši je otvoril tabor g. Jožef Klekl, voditelj Prekmurcev. Spomnil je navzoče na proslavo 20 letnice Jugoslavije, katera je prinesla Prekmurcem tolikan zaželeno svobodo v narodni državi. G. Klekl je naznani zborovalcem, da bodo odposlane s tabora vdanostne brzovajkve vsemu kraljevskemu domu, predsedniku vlade in škofu dr. Iv. Tomažiču. Za soglasno sprejetim predlogom g. Klekla je zaigrala godba državno himno, na govorniški oder je stopil z nepopisnim navdušenjem pozdravljeni g. notranji minister dr. Anton Korošec kot glavni govornik.

*

medsebojnem prepiru oba v zapor. Ogoljufani je bil še toliko nespameten, da je izpovedal po aretaciji, kako je napravil zaobljubo, če bo uspela ponarejevalna zadeva in bo naenkrat obogatel. Naročil je dragoceno razpelo za nov križ v zahvalo za primer, ako bo vsaj nekaj res od tega, kar mu je obeta lažni ponarejevalec.

Ko je plačal prav debelo potegavščino poleg govorine še z zaporom, ni hotel poravnati izdatkov ne za novo razpelo in ne za križ.

Zaarano zaobljubo je moral po prestani kazni izpolniti do pare natančno v pravem denarju. Zaobljubljenega križa sicer ni postavil, a je bil kljub temu deležen od vseh strani toliko škodoželnih zbadljivk ter posmeha, da je hudo zbolel in odromal mnogo, mnogo prerano pod grudo.

Vse številne prevare z izdelovanjem denarja, katere je popisovalo časopisje v svarilo, ali pa so bile znane po bližnjih okolicah, kjer so se dogodile, nikakor niso spomenovale lahkovnežev. Večkrat ni postal previden ter pametnejši niti taisti, ki je že enkrat nasedel ter je naravnost silil in tiščal še drugič in tretjič v osleparjenje pod kako novo krinko.

Dravsko polje je bilo preplavljeno z laži-ponarejevalci, ko je prestal Franc Rupnik prisojeno mu drugo večjo kazeno in je zapustil mariborsko kaznlico 19. marca 1936.

Izpuščeni mojster na ogledih po zaposlitvi

Komaj je prestopil Rupnik prag kaznilnice in je zasijalo nad njim poletno sonce svobode, jo je urezal kar preko glavnega mariborskega mosta v svoje že večkrat omenjeno stanovanje ob Dravi, katero je bilo zanj ob vsakem času in še po tolikih letih pravljeno ter na razpolago.

Bogzna kolikokrat mu je prebrskala in prevrgla njegov stan policija. Iztaknila je marsikaj obtežilnega in mu je zaplenila dostikrat dragocene naprave ter ponarejevalne pripomočke. Do danes pa ni uspel oblasti, da bi se bila polastila mojstrovega najdražjega predmeta — fotografkskega aparata.

Rupnik hrani še danes nekje skrito izredno posrečeno izdelano fotografsko lečo, s katero je ustvarjal na zagoneten in samo njemu znani način denarne posnetke, jih prenašal na kovinaste plošče in izdeloval mojstrsko posrečene potvorbe.

(Dalje prihodnjič)

Razlogi za prekmurski tabor

Toda vrnimo se zopet nazaj k Slovencem v Slovenski Krajini in k taboru, ki ga danes obhajamo! Vaše glasilo, vaš časopis »Novine Slovenske Krajinek« od 4. septembra je navedlo lepo število razlogov, zakaj ste sklicali današnji tabor. Naj navedem samo one, ki se mi zdijo za politični zbor najvažnejše:

1. Ka smo dobili versko slobosčino, ka se nam ne sili na škodo vere drugi jezik, šteroga ne bi razmeli, nego v milom slovenskem maternom jeziku se nam glasi boža reč v cerkvi in se vči v šoli.

2. Ka so se včakale naše »Novinek«, ki so z ognjom krščanske ljubezni zagovarjale pravice našega naroda, 25 letnico svojega obstoja.

3. Ka je naš narod prišel v lastno državo, v Štorej je v 20 letih več pripomočkov pridobio, kak prle v stotinaj let;

4. Ka je prišlo po agrarni reformi do kruha i strehe.

5. Ka se je rešo strašne boljševiške oblasti.

Iz teh razlogov, ki jih navaja vaše glasilo, se razvidi, kako ste veseli, da vam je sedaj v Jugoslaviji omogočeno, da se v popolni svobodi lahko poslužujete milega materinega jezika v cerkvi, šoli, uradu in vseposod. Razen tega neprisiljeno in iskreno priznavate, da niste v stotini let prej dobili toliko pripomočkov za svoj narodni in kulturni razvoj kakor v teku 20 let, odkar ste sinovi in hčere velike Jugoslavije.

Da vas je prišlo toliko število na današnji tabor, je dokaz vaše hvaležnosti napram svoji narodni državi.

Še dva razloga, ki sta navedena v »Novinah« za obhajanje današnjega tabora, to je hvaležnost, da vas je Bog rešil boljševizma in hvaležnost za 25 letno delovanje »Novin«.

Casi, ko so tudi pri vas kakor po vsej Mažarski zavladale boljševiške oblasti, so bili strašni. Zato si jih tudi nihče več ne želi nazaj. In boste mireni, oni se tudi več ne vrnejo, kajti Jugoslavija skrbno bdi nad tem, da se pri nas vse razmere razvijajo mirnim potem. Jugoslavija je dovolj močna, da na svoji zemlji ohrani red in mir.

Zahvala »Novinam« in g. Kleklu

Ta tabor pa naj izreče tudi zahvalo »Novinam«, ki že skozi 25 let budijo med svojim ljudstvom ljubezen do našega jezika in ki imajo največjo zaslugo, da je narod z veseljem prišel v jugoslovansko državo. Duh tišinskega dr. Ivanočija, duh bogojanskega Baše in črensovskega Klekla je vladal in še vrlada v teh »Novinah« in gre ne-prestano po preizkušenih potih do vsestranskega napredka.

Izmed te trojice si še edini Ti, gospod Klekl, živ. Tebi je dal Bog doživeti, da se še udeležiš današnjega tabora, na katerem se je zgrnila vsa Slovenska Krajina okoli Tebe, da se Ti zahvali za vse Tvoje delo. In Slovenski Krajini se pridružuje tudi vsa Slovenija in vsa Jugoslavija v hvaležnosti za Tvoje narodno in domoljubno delovanje. Nič ne želimo bolj, kakor da semena, ki si jih sejal, vzklikajo v bujno rast in donesejo bogat plod.

Živila Slovenska Krajina!

Živila Jugoslavija!

Živila Slovenija!

Ostali govorniki in telovadni nastop

Za voditeljem dr. Korošcem so govorili še: ban dr. Marko Natlačen, prelat dr. Matija Slavič, ki si je na pariški mirovni konferenci največ prizadel, da je pripadla Slovenska Krajina Jugoslaviji, poslanec dolnjelendavskega okraja dr. Klar, poslanec murskosoboškega okraja Benko, banski svetnik Bajlec, črensovski župan Horvat, v imenu

Sport

je zdrav, pa vendar se lahko zgodi, da se prehladite zaradi majhne neprevidnosti. Zato mis-

lite že pri prvi znanimanjih bolezni na Aspirin tabletu in na „Bayer“ jev križ, ki jamči za pristnosti!

ASPIRIN TABLETE Z BAYER-JEVIM KRIŽEM.

Oglas reg. pod S. br. 437 od 10. I. 1934.

10.000 Prekmurcev, ki živijo v Franciji, g. Camplin in končno se je zahvalil za izvedbo agrarne reforme g. Žižek.

Doslej najlepšo prekmursko narodno prireditve je zaključil popoldanski telovadni nastop, na katerem so se postavili pred tisočerimi gledalci naši prekmurski telovadci.

*

Slovenska Krajina

»Slov. gospodar« »Novinam« in g. uredniku k srebrnemu jubileju

Zadnjo soboto je bila odkrita v Črensovcih na pročelju »Našega doma« spominska plošča za 25 letnico prekmurskega vodilnega in narodnoodbudnega glasila »Novin«. Ob tej priliki se spominja srebrnega jubileja prekmurskega tovariša »Slov. gospodar« z iskreno željo, da bi za Slovensko Krajino skozi dolgo dobo 25 let najbolj zaslužno glasilo že tolikanj utrjeno kulturno delo med brati onstran Mure krepko z blagoslovom spremljano nadaljevalo. Ob 25 letnici »Novin« želi »Slov. gospodar« uredniku in voditelju Prekmurcev g. Jožefu Kleklu trdnejšega zdravja, da bi mogel svoje dobro ljudstvo voditi po krščanskih kulturnih vzorih do skrajnih mej svojega z največjimi zaslugami za osvoboditev in probuditve Slovenske Krajine spremljane življenja!

*

Velika tombola v Murski Soboti. Prosvetno društvo priredi 9. oktobra veliko tombolo, ki bo do sedaj v Prekmurju izmed vseh največja. Ta dan morate priti v Soboto, saj domov se boste lahko peljali z novim motornim kolesom, ki stane 9500 din, ali pa na katerem izmed desetih koles. Mogoče vam sreča nakloni šivalni stroj ali slamoreznico? Domov boste lahko šli oblečeni v novo obleko — moški v moško, ženske v žensko, obuti v nove zimske čevlje in ogrnjeni z novim hubertus-plaščem. Če vam bo mrzlo, si boste lahko kurili s klapstrojem in si pekli potice z vrečo moke. To so naše tombole. Razen teh pa še čaka na srečne izbrane nad tisoč drugih lepih dobitkov. Vrednost vseh dobitkov presega 35.000 din, cena srečki pa je samo 3 din. Zato 9. oktobra vsi v Soboto! Vsaj tri dinarje prinesite s seboj, pa se boste lahko bogati vrnili domov!

Turnišče. V četrtek, na Malo mašo, smo imeli farno »proščenje«. Vreme je bilo lepo, zato je

tudi od drugod prišlo več ljudi. Verniki beltinske fare so prišli s procesijo, katero je prišli zarači odsotnosti g. dekanu sprejel g. kaplan ter jo je odpeljal v romarsko cerkev Matere milosti. Popoldne pa je bila veselica v osrednji gostilni gospe Balažič. Obisk je bil bolj slab, iz česar se da sklepati, da ni denarja. Zelo razveselivo in omembe vredno je dejstvo, da ta dan ni bilo običajnih prepirov in pretepa, ki so se prej malone na vsaki veselicu ponavljali. Na zabavi sami pa stopi k meni znani vročekrvene Franc ter mi pravi: »Gospod, vi ste dopisnik »Slov. gospodarja«, zato vas prosim, da napišete v list in sporočite vsemu svetu, da se bodo oni turniški fantje, ki so bili doslej največji razgražači in vročekrvene, poboljšali in želijo, da se bo odslej o njih slišalo samo lepe stvari. Saj je vendar lepo, če smo prijatelji z vsemi, pa naj bodo od koder koli. Žal mi je za vsa doslejšnja nepremišljena dejanja, ki sem jih v svoji vročekrvenosti storil, no, pa zanje sem že prej zasluženo kazen. Šele sedaj, ko sem že dozorel, vidim, da je bilo vse neumno, zato hočem sam in z menoj tudi moji prijatelji, da se kaj sličnega več ne bo ponavljalo, ker je to bila sramota ne samo za nas, temveč za vso občino.« Odgovoril sem mu, da dopisnik nisem, vendar pa njegove in njegovih »pajdačev« Š. T. in drugih skele z veseljem sporočim, ker bodo to vest Turniščani in ostali, ki imajo pri nas opravke, z veseljem vzeli na znanje. Daj Bog, da se bodo svojih skele povres držali! Potem nič več ne boste slišali, da so v Turnišču tega in tega stepli, kar bo čast za vso občino, posebno pa za fante same. Če se bodo tega res držali, jim jaz zaenkrat samo častitam, a drugič kaj drugega. — Bliža se konec počitnic. Študentje zapuščajo starše in domove ter odhajajo v šole, kamor jih kliče dolžnost. — Pretekli teden se je na kolesu poškodoval g. Ivan Zadravec. Peljal se je namreč s sejma in ko je na nekem križišču malo nagleje zavil, je zaradi teže paketa, ki ga je peljal, zgubil ravnotežje, padel ter se precej poškodoval na nogi. — V petek smo imeli sejm. Bil je samo kramarski in poset je bil bolj majhen, čeprav je bilo sejmjavje-kramarjev več kot preveč. Težko je našim obrtnikom in trgovcem, da imajo samo mnogo stroškov, o prodati ne morejo kaj prida.

Bratoni. Dolgo časa že imamo železniško progno, ki vodi mimo naše občine ter med Dokležjem in Bratoni preseka precej prometno cesto, ki vodi preko mostu na Muri pri Veržeju na Šta-

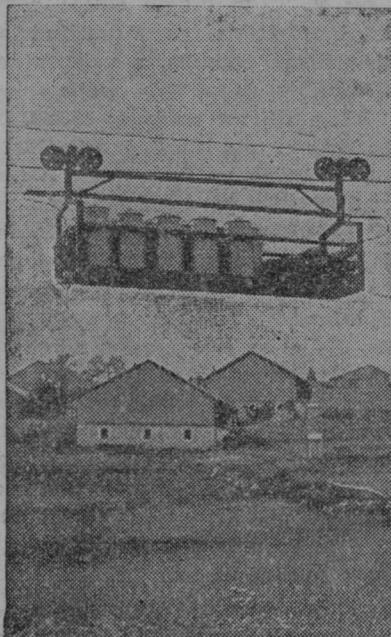
fersko. Kjer proga seka cesto, pa so ovinki in gaji, zato se prihod vlaka le težko opazi. Prosimo torej merodajno oblast, da nam na tem mestu postavi zapornice, ker bo sicer prej ali slej prišlo do nesreče, ki bo lahko zahtevala tudi človeške žrtve. Ta cesta je namreč sedaj, dokler še ni gotov most na Petancih, ki ga že delajo, zelo važna zveza med Prekmurjem in ostalo Slovenijo.

Lipovec. Te dni razstavlja v hotelu »Krona« v Murski Soboti svoja likovna dela naš rojak g. Jakob Karel, akademski slikar. To je prva tovrstna razstava v Prekmurju. Posetimo razstavo mladega umetnika, da se mu vsaj malo oddolžimo za njegovo umetniško delovanje ter pokažemo, da smo ponosni na svojega rojaka, ki se bo najbrž kmalu uveljavil tudi v širši javnosti.

Bogojina. Prejšnjo nedeljo je bilo pri nas angelsko »proščenje« in z njim v zvezi tabor, katerega se je udeležilo več tisoč ljudi. Na taboru sta med drugimi govorila narodni poslanec g. dr. Klar in g. Klekl. Pri taboru smo opazili na naših faranih, da med njimi še vedno živi duh pokojnega dekana g. Baša. Ljudstvo se je nadušeno razhajalo z zavestjo, da se bomo v Črensovcih videli v mnogo večjem številu. Popoldne je bil telovadni nastop.

Bistrica. Pred nedavnim se je pri nas neki K. Š. spozbil ter v svoji telesni pohoti na zvit način zvabil 14 letno deklico, da mu je šla kazat pot k brodu. Med potjo ji je v svoji brezobzirnosti delal silo. Toda sedaj je prejel na okrožnem sodišču v Murski Soboti zasluženo kazen, in sicer osem mesecev strogega zapora.

Mała Polana. Dne 10. septembra sta slavila srebrni jubilej zakonskega življenja v krogu svojih domačih g. Škafar Jožef, trgovec, s svojo blago ženo Ano. Za jubilanta je služil sv. mašo v Polani g. dekan Jerič v zahvalo za vse prejete dobrote in milosti. Med sv. mašo sta jubilanta prejela sv. obhajilo kot dokaz prave medsebojne ljubezni zakonskega življenja. Jubilanta sta bila skozi 25 let globoko verna in najlepši zgled mnogim drugim. G. Škafar je pa tudi znan daleč na okoli kot mož na pravem mestu. Odlikoval se je med prvimi borci za mažarske vlade za zamisel Jugoslavije. Leta 1919 po zasedbi Prekmurja je bil prvi župan v Beltincih. Pri vsakem delu ga je odlikovala velika poštenost. Beltinčanom ostane g. Škafar v nepozabnem spominu za dobrote, katere je občina dobila po njegovih zaslugh. G. Škafarju in njegovi blagi ženi Ani želimo k srebrnemu jubileju še mnogo srečnih let!

Zeleno železnico za prevoz mleka s hribov imajo v Franciji v pokrajini Zgornja Savojska.

Naši rajni

Jarenina. V soboto, 3. septembra, smo pokopali kmeta Antona Jamerneka, bivšega trgovca, katerega je nenadoma zadela kap, v starosti 74 let. Bil je dober gospodar in spoštovan od vseh, to je pokazal njegov pogreb ter obilo vencev in šopkov; sploh je bil obdan s samimi rožami. Pevci so mu zapeli v slovo pri hiši, v cerkvi in pri grobu. Zapustil je žalujočo ženo in sina. Naj počiva v miru — žalujočim pa naše sožalje! — Namesto venca na grob svojemu svaku je darovala njegova svakinja iz Vukovskega dola 100 din za božičnico revnim šolarjem.

Cirkovce na Dravskem polju. O naši fari so prvi teden v septembru dobesedno veljale pesničke besede: Odprta noč in dan so groba vrata, saj smo imeli v tem enem tednu kar pet pogrobov. Prvi je odšel v večnost 64 letni Simonič Franc iz Jelovca; smrt ga je dohitela v Jablanah pri njegovi hiši, prvo soboto smo ga položili k večnemu počitku. — V nedeljo smo pokopali hčerkico edinko posestnika Štefana Prosenjak iz Strgojnca. V 11. mesecu je nebeški Vrtnar malo Karolino presadil na nebeški vrt. — V pondeljek smo spremljali k večnemu počitku posestnico vdovo Agato Matovžič iz Mihovec. Bog ji je dal učakati visoko starost 83 let. — V sredo smo se poslavljali od blagega mladeniča, vzornega slovenskega fanta, komaj 21 letnega Franca Lah, sina našega župana Simona Lah, posestnika v Pongercah. Vnet za vse dobro in koristno je dokončal kmetijsko šolo, se z ljubezni oklenil domače zemlje in z vzorno otroško vdanostjo pomagal staršem. V začetku aprila je korajzen odšel k vojakom. Na poti je moral vso noč prezebat na dvorišču vojašnice, močno se je prehladil in že po enem mesecu se je z neozdravljivo kaljo jetike vrnil iskat izgubljeno zdravje. Ni ga našel. Ker je bil Bogu ljub in drag, ga je po junaško prenašanem trpljenju Bog k sebi vzel, da morda ne bi, kakor sv. pismo pravi, zlobnost premenila njegovega razuma. Umrl je mlad in lep kot cvet, kakor cvet med cvetjem je ležal na mrtvaškem odru, njegov pogreb je bil bolj podoben zmagoslavju ko pogrebnemu sprevedu. Ob grobu mu je govoril v slovo njegov katehet na kmetijski šoli g. Kozar; orisal je njegovo neomadeževano fantovsko življenje, tako

V Milanu v severni Italiji bodo slavili 400 letnico proglašenja sv. Karla Boromejskega za svetnika. Na sliki vidimo nov orjaški kip svetnika.

preko njegovih ustnic ni prišla nikoli nobena umazana beseda in nobena klepet; kako naj bo vsem fantom, ki so ga ljubili in so ga spremljali na zadnji poti in med sv. mašo zanj darovali sv. obhajilo, zgled, po katerem se naj ravnajo. Ko so pevci odpeli zadnjo žalostinko in je bila bela krsta vsa zasuta s cvetjem, smo potolaženi zapuščali njegov grob z zavestjo v srcu, da se njegova duša že veseli pri Bogu in da Franci pri Bogu že za nas prosi. — Pa še enkrat se je odprti ta prvi septembrski teden grob na našem pokopališču. V petek smo pokopali dobrega krščanskega moža, upokojenega železničarja Ivana Pohl iz Gaja. Nenadoma mu je postal slabo, zadela ga je kap, pa je odšel v večnost, star 64 let. Vseeno je bil pripravljen. Kakor prej pogosto, tako je še pred dobrim tednom bil pri spovedi in sv. obhajilu. Veliko stanovskih tovaršev ga je spremljalo na njegovi zadnji poti. — Gospod naj da vsem večni pokoj, svojce pa naj potolaži in da bi sedaj za našo faro za dalj časa ostala zaprta groba vrata.

Negova. Velika izguba je zopet zadela krščansko hišo Kaučiča, posestnika v Lokavcih. Komaj pred 14 meseci je družino zapustila blaga hčerka Marija, v nedeljo, 4. septembra, smo spremljali k večnemu Bogu draga Anico, v starosti 24 let. Zapušča žalujoče: očeta, mamico in brate. Kakor se poslavljaj na večer sonce od veselega dne, tako tužno je morala zapustiti onto zarjo, katera jo je vsak dan pozdravljala skozi okence. Iskala je pomoči vsepovod, pa bilo je brezuspešno. — Draga Anica, v spominu ostaneš tudi nam soudeleženkam gospodinjskih tečajev, obiskovala si nadaljnji gospodinjski tečaj tudi štiri mesece v bogoslovju v Mariboru, kjer si bila pridna in prejemala vsak dan sv. zakrament. Morilka-jetika Ti je prekrižala vse Tvoje načrte in Te umorila po dveh letih. — K poslednjemu počitku jo je spremljalo 34 belih deklet, katere so za njen pokoj prejele pri sv. maši sv. obhajilo. Na domu je zapel domači pevski zbor žalostinko »Zapusti dom minljivi«, na pokopališču pa »Drago truplo krije gruda, moški zbor pa »Z Bogom«. Na pokopališču je govoril v slovo g. Kaučič Franc z Radvenjec. Draga Anica, na svidenje nad zvezdami! — Žalujočim naše sožalje!

Na Angleškem bodo spustili še ta mesec v morje največjo potniško ladjo »Kraljica Elizabeta« s 85.000 tonami. Na sliki vidimo vijak, kateri bo gnal orjaka po morjih.

„Slov. Gospodar“ stane:
za vse leto 32 din, za pol leta 16 din, za četrt leta 9 din.

Dve nedeljski prosvetni prireditvi

Mladinski tabor pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini

Ljublji Sv. Križ pri Rogaški Slatini je zbral mladino zadnjo nedeljo na lepem taboru s sveto mašo v župni cerkvi in s slavnostnim zborovanjem.

V nedeljo ob pol desetih se je razvil sprevod od letnega telovadišča v nabito polno cerkev. V sprevodu je korakalo nad 200 članov, članic, mladcev in mladenk v krojih s petimi praporji in državnimi zastavami.

Službo božjo je opravil z govorom g. dr. Hanželič. Po sv. maši se je vršilo slavnostno zborovanje, katerega se je udeležilo 2500 ljudi in ga je otvoril domači g. nadžupnik I. Vajda. Pozdravil je zastopnika škofa ter razne druge odličnike in je prečital vdanostne brzjavke kralju, knezu namestniku, predsedniku vlade, dr. Korošcu in g. škofu. Po odigranju državne himne je govoril o prosvetnih društvenih g. dr. Humer iz Konjic. Tri

temeljne vzore naše organizacije je orisal g. dr. Hanželič.

Popoldne je bil na telovadišču javen nastop, katerem je prisostvovalo 3000 gledalcev. Telovadne točke sta izvajali vzorni vrsti iz Ljubljane ter Maribora in domači fantje.

Prosvetna prireditev na Dobrni

Zadnjo nedeljo popoldne so se zbrali fantje celjskega okrožja na Dobrni pri Celju. Prosvetna prireditev se je pričela z lepo urejenim in pestrim sprevodom v župno cerkev, kjer je opravil domači g. župnik popoldansko službo božjo. Iz cerkve je krenila mladina na telovadišče in ga napolnila. Ob treh popoldne je pričel telovadni nastop. Ob zvokih državne himne so izvajali mladci ter mladenke proste vaje, katere je spremjal ljudstvo z navdušenim odobravanjem. Spored vse prireditve je bil izveden brezhibno in na občo zadovoljnost hvaležnih gledalcev.

Društvene vesti

Blagoslovitev novega prosvetnega doma na Ljubnem

Zadnji Marijin praznik se je vršil na Ljubnem v Savinjski dolini prosvetni tabor, katerega je kronala blagoslovitev novega prosvetnega doma, že na predvečer so oznanjali kresovi po hribih dvojno slavnost naše mladine iz gornje Savinjske doline. Na vse zgodaj na Malo Gospojnico so vzbudili ljudi na Ljubnem in po okolici grmeči topiči in budnica domače godbe. Ob devetih dopoldne se je zbralo 1500 ljudi na Ledinici, kjer so z največjim navdušenjem pozdravili in sprejeli g. bana dr. Marka Natlačena.

Razvil se je lep sprevod, v katerem so nastopili konjeniki, kolesarji, 140 članov in članic, četa gasilcev s praporom ter ljudska množica. Sprevod se je pomikal skozi trg na telovadni prostor na Foršt. Tam je bil pripravljen oltar za službo božjo na prostem, katero je opravil v zastopstvu škofa g. kanonik dr. Jožef Mirt iz Maribora.

Po sv. maši je otvoril prosvetni tabor g. Tominšek, ki je prečital vdanostne brzjavke in pozdravil imenoma odlične goste.

Glavni govornik je bil g. ban dr. Natlačen, kateri je govoril o naših prosvetnih domovih. Za

g. banom so govorili g. dr. Hanželič, g. Marko Kranjc iz Maribora in predsednik fantovskega odseka Jamnik iz Radmirja.

Po slovesnih večernicah je v nabito polni dvorani pred blagoslovitvijo izpregovoril g. kanonik dr. Jožef Mirt, ki je imel krasen govor o pomenu in koristi prosvetnega doma. Dvorana je bila vsa v zelenju, na odrhu pa je visela kraljeva slika,

Dr. Frank, namestnik voditelja sudetskih Nemcev Henleina.

Vijayalakshmi Pandit, prvi ženski zdravstveni minister v Indiji, stopa iz letala na letališču pri Londonu.

Henderson, angleški poslanik v Berlinu, igra važno vlogo pri reševanju vprašanja sudetskih Nemcev.

ovita v državno zastavo. Pevski zbor je pod vodstvom g. Turnška zapel pesmi »Naša zvezda« in »Pozdravljam te, savinjski dol«.

G. Tominšek se je nato z lepimi besedami zahvalil vsem, ki so s svojim delom pomagali pri gradnji tega doma. Spomnil se je tudi prvega delavca, pokojnega kaplana Murka, ki mu je vsa dvorana zaklicala trikrat: »Slava!« Nato je bil na velikem prostoru na Forštu javni telovadni nastop. Udeležilo se ga je okrog 2000 ljudi. Za zaključek je spregovoril predsednik poduzeve fantovskih odsekov g. prof. Bitenc iz Celja.

Koroški tabor na Prevaljah v nedeljo, dne 25. septembra. Če bo dež? Naj bo vreme tako ali tako, tabor bo ob vsakem vremenu! — Bolj mrtvi smo Korošči in Pohorci, tako nam pravijo. Na prevaljskem taboru bomo pokazali, da znamo tudi mi biti živi in navdušeni: moški si bomo grla nabiksali, da bo naš »živijo« glasno odmeral od koroških hribov; ženske pa si naj pripravijo čedne bele robe, da bodo z njimi mahljale in pozdravljale našega voditelja! — »Hotuljski ovsetarji« se bojo morda kar vkljupi pripeljali na prevaljski tabor. Morda bo še drugi kraji kaj svojega posebnega pripravili.

Svečina. Preteklo nedeljo je obmejna Svečina spet oživila. Od blizu in daleč smo prihiteli, da bi videli vrle svečinske fante in dekleta, ki so se marljivo pripravili za svoj prvi dramatski nastop na novem prosvetnem odru v grajski nadkleti. Že igra sama, »Podrti križ«, je bila kraju, času in današnjim razmeram, ko strupeni tokovi tuje protiverske navlake celo našim tihim doslej neiskvarjenim vasem ne prizanašajo, nadvse posrečeno izbrana. Prireditev je proti pričakovovanju gmotno in duhovno odlično uspela. Za to gre zahvala agilnemu vodstvu in režiserju, ki je vse svoje moči posvetil za to, da bo stvar čim lepše podana. Dasi so nekatere vloge v igni precej nehvaležne, naj omenimo le Korena in njegovo ženo, Ivana in Elzo, vsi širje so se v svoje vloge res poglobili, jih dojeli in z doživetjem podali. Uvodno besedo k igri je spregovoril dr. Franček Žebot. Nastopil pa je tudi domači pevski moški in tamburaški zbor.

Dekliški krožek pri Sv. Trojici v Slov. goricah vkljutno vabi na slovesnost blagoslovitve novega praporja dekliškega krožka, ki bo v nedeljo, dne 18. septembra, ob pol desetih. Najprej bo vhod v cerkev, nato sledi pridiga, blagoslov prapora

Gospa Sun-yat-sen, vdova po ustanovitelju kitajske republike, je obiskala po 12 letih rojstno mesto Kanton, ki je bilo opustošeno od japonskih zračnih bomb.

in slovesna sv. maša. Po večernicah svetega akademija. Sestre okoliških krožkov iskreno vabljene in dobrodoše! Bog živi!

Sv. Rupert v Slov. goricah. Fantovski odsek z dekliškim krožkom vprizori v nedeljo, 18. septembra, po večernicah v domači društveni dvorani zgodovinsko igro »Kruck». Vabljeni ste vsi prijatelji in sosedje! Med odmori vas bodo kratkočasili naši vrli tamburaši in pevci.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Lepo proslavo 20 letnice Jugoslavije je priredilo naše Prosvetno društvo v nabitu polni dvorani ter na novo opremljenem odrnu. Poleg lepega zborovskega petja in slavnostnega govora g. šolskega upravitelja Korbana je spored obsegal Meškovo igro »Na smrt obsojeni«; po uvodni besedi društvenega predsednika g. župnika Spindlerja so jo igralci podali zelo življensko resnično in mestoma prečesljivo močno, tako da je vsakogar morala preuzeti in zgrabiti, in se niti taki niso mogli odtegniti močnemu učinku, ki bi se sicer vedno radi smejni. V enem odmoru se je izvršila ganljiva poslovitev od odhajajočega g. kaplana J. K. Kotnika z zahvalo za njegovo neutrudno in požrtvovalno delo med nami; saj je tudi vsa ta prireditve bila najbolj sad njegovega velikega truda!

Črešnjevec pri Slov. Bistrici. Nedelja, 18. septembra, bo za našo katoliško prosveto in sploh za vso župnijo izreden praznik. Otvorili bomo naš novi farni Slomšekov dom ter s tem dali novo močno podlago za uspešno delovanje ljudske prosvete. Ob tej priliki priredi domače Prosvetno društvo ob sodelovanju pevskih odsekov iz Slov. Bistrice in Laporja ob treh popoldne koncert na-

rodnih in umetnih pesmi. Vabimo vse od blizu in daleč, posebno naša bratska društva, da prihodijo v nedeljo na naš črešnjevski gril!

Braslovče. Prosvetno društvo bo vprizorilo v nedeljo, 18. septembra, ob treh popoldne v Društvenem domu svetopisemsko igro v treh dejnjih: »Jeftejeva hč.« Domačini in sosedje ste prijazno vabljeni!

Polzela. Po napornem letnem delu je zopet oživelno delo v našem Prosvetnem domu. Večer za večerom se zbirajo naši krepki fantje in brhka dekleta ter se pripravljajo, da bodo nastopili na odrnu z zgodovinsko igro »Ben Hur«. Pri igri nastopa nad 60 igralcev, ki bodo vsi v kostumih, katere bomo dobili iz Ljubljane. Glavne vloge so večinoma v rokah starejših in izurjenih igralcev in tako upamo, da jih bodo zadovoljivo rešili. Sodeloval bo tudi društveni tamburaški zbor. Igra bo predvidoma 1. in 2. oktobra, zato si za ta dva dneva pripravite prost čas.

Razbor pri Zidanem mostu. Fantovski odsek in dekliški krožek sta priredila 28. avgusta akademijo s prav pestrim sporedom. Zjutraj je bila sv. maša in pridiga za članstvo, katero je daroval g. prof. dr. Hanželič iz Celja. Med sv. mašo je bilo skupno sv. obhajilo fantov in deklet. Na popoldanski prireditvi se je zbral toliko ljudi, da niso vedeli ne kam ne kod. Prireditve je dokazala, kako silno smo potrebeni društvenega doma. Vsem, ki so nas posetili ta dan, in vsem darovalcem: Bog plačaj! Zahvaljujemo se tudi gdčni učiteljici Anici Kolonovi, ki se je v zadnjih dneh svojega bivanja na Razboru toliko trudila za razmah katoliške prosvete. Bog ji plačaj!

nonika čiček, s katerim sta osebna prijatelja. Torej smo imeli dovolj razloga, da smo g. ministra kot našega starega znanca in prijatelja imenovali za častnega občana. To imenovanje je ponoven dokaz, da je g. dr. Korošec vedno bil in bo naš voditelj in da mu bomo Jareninčani zvesti in neomajno stali ob strani, kakor smo mu v letih naše Golgotje od leta 1931 do 1935, ko niti občutne globe, niti trimesečni zapori niso omajali zvestobe Jareninčanov do dr. Korošca. Dal Bog, da bi še mnogo, mnogo let bil naš vodja. — Na občinski seji 4. septembra so gg. odborniki na predlog g. Lovreca darovali 110 din za božičnico revnim šolarjem namesto venca na grob pokojnega šparlovi mami. Vsem darovalcem Bog plačaj!

Sv. Jakob v Slov. goricah. Naša dolgo zaželenata cesta od Sv. Jakoba proti severu se je letos na odredbo načelnika okrajnega cestnega odbora g. Žebota vendarle začela graditi. Delo je prevzela na licitaciji mariborska tvrdka Živic, ki je z zemeljskimi in tlakovalnimi deli prišla že od Arnuša mimo Roškerja. Deževno vreme delo sicer zavlačuje, a upamo, da bodo do zime zemeljska dela za letos tako daleč končana, kakor je bilo po okrajnem cestnem odboru določeno. Malo težave je sicer sedaj, ko je zaradi deževja promet skoro nemogoč, pa bomo že potrpeli, saj bomo pozneje imeli namesto blatne lepo belo zidano cesto. Poudariti moramo, da naši domačini vneto in požrtvovalno sodelujejo pri gradbi. Zemljo so dali brezplačno in vožnje kamna opravijo tudi večinoma brez plačila. Na ta način bomo kmalu dobili lepo vezzo z banovinsko cesto pri Št. Iiju in nam bo tako svet odprt. Želimo si potem še novo zvezzo od Sv. Jakoba proti Pesniški dolini, da se izognemo strmih klancev čez Slatenik in Rajzmanov breg.

Sv. Barbara v Slov. goricah. (Lepa slovesnost, Blagoslovitev nove ceste.) V Koreni in Sv. Barbari smo obhajali na praznik, 8. septembra, slavnost, na katero smo zelo veseli. Po dolgih letih je naša občina s pomočjo okrajnega cestnega odbora dovršila zgradbo ceste od Sp. Dupleka po dolini Korene do stare okrajne ceste pod Sv. Barbaro v Jablancih. Namesto blatnih klancev imamo sedaj ravno, trdo cesto, ki veže Pesniško dolino z obdravskimi kraji po skoro ravni črti.

— Ob dveh popoldne smo se zbrali pri Lešnikovi kapelici, kjer so naši fantje in dekleta postavili veliki slavolok in mlaje z zastavami. Še kapelica je bila prenovljena in ovenčana. Ko so dospeli iz Maribora slavnostni gostje, so zagrmeli topiči in ljudstvo jih je z veseljem pozdravljalo. Med gosti so bili gg.: stolni župnik in kanonik Umek, okrajni glavar dr. Šiška s soprogo, načelnik okraja, cestnega odbora Žebot s soprogo, inženirja Šoberl in Stergaršek, trgovec Klanjšek s soprogo in še drugi. Zbrane goste in ljudstvo je pozdravil delavni domači g. župan Kajnih, a g. župnik Potočnik je opisal zgodovino nove ceste in je posebno podčrtal požrtvovalnost domačinov: posestnikov, voznikov in delavcev. Malokje se najde takih mož, ki bi s tako vnemo sodelovali, kakor je bilo to pri Sv. Barbari. Stolni g. župnik in kanonik Umek je nato izvršil blagoslovitveno obrede za cesto in kapelico. Vmes pa so domači pevci sodelovali z ubranim petjem. Dva šolarja sta pozdravila g. glavarja in g. stolnega župnika z lepimi deklamacijami. Na koncu je načelnik in mariborski podžupan g. Žebot otvoril cesto s tem, da je opisal važnost nove ceste, pohvalil požrtvovalno delovanje župana Kajnha in občanov. Poudaril je, da prej nemška Avstrija ni hotela dati našim slovenskim krajem boljših cest. Pod Jugoslavijo pa smo v 20 letih dosegli lastno močjo celo vrsto novih cestnih del, n. pr. most čez Dravo v Dupleku, katerega so Nemci samo obljubovali, cesto od Sv. Petra do Ležan, cesto na Pohorje, ceste v lenarskem okraju, ce-

Dopisi

Prevalje. V soboto, 24. septembra, morajo zagnoreti kresovi po vseh naših hribih: na Rifljevem vrhu, po Breznici in Brinejvi gori, pri Meležniku, na Navrškem vrhu in pod Uršlo goro. V nedeljo, 25. septembra, bo na Prevaljah velik dan.

Guštanj. V soboto, 24. septembra zažigmo kresove po naših hribih! V nedeljo, 25. septembra, bo velik dan.

Mežica-Črna. V soboto, 24. septembra, zažigmo kresove!

Črneče pri Dravogradu. Pridelki, kar smo jih spravili do sedaj, niso bili tako pičli, kakor zadnja leta, in Bogu smo hvaležni za to. Tudi krompir in koruza se kažeta, pa tudi ajda obeta, če bomo še kaj imeli toplo vreme, da bo mogla dozoreti. Le jabolk ne bomo imeli, a ni zameriti, ker je bilo lansko leto res ogromno obloženo. Pri nas gradimo sadno sušilnico, katero smo sklenili zgraditi zato, ker je bila lanskoletna trgovina s sadjem zelo slaba. Hmelj, ki je bil letos srednje dober, smo že obrali. Zanimivo je bilo gledati, kako je vse, staro in mlado, hitelo za zaslужkom. Na Sušnikovem posestvu v Črnečah je bilo skozi 12 dni nad 80 obiračev.

Vuženica, Muta, Marenberg, Remšnik, Brezno, Ribnica. V soboto, 24. septembra, naj nas kresovi spomnijo na veliki naš tabor, ki bo v nedeljo, 25. septembra, na Prevaljah!

Sv. Duh na Ostrem vrhu. V nedeljo, 4. septembra, so nas obiskali Braniborci iz Maribora. Njihovi pevci so prepevali pri službi božji, potem pa se je pri cerkvi vršil pevski nastop. Govorili so: prof. Bizjak, domači šolski upravitelj Božič in občinski tajnik Žunko. Pozdravu predsednika mariborske podružnice Branibora je sledilo navdušeno vzlikanje našemu kralju in Jugoslaviji. H koncu smo vsi skupaj zapeli himno »Hej Slovenci!« Popoldne so se naši Duhovčani pridružili Mariborčanom in so se z njimi lepo po-

domače porazgovorili. Duhovčani smo tega obiska zelo veseli ter kličemo Mariborčanom in vsej naši narodni javnosti: Še in še na prisrčno svodenje na našem lepem Kozjaku, kjer bijejo zvesta slovenska srca za narod in milo nam Jugoslavijo. Pridite, ne bo vam žal!

Jarenina. Dnevno čitamo po časopisih, da je ta občina imenovala našega voditelja dr. Antonia Korošca za častnega občana. Mi Jareninčani smo pa bolj skromni in ponižni ljudje ter ne obešamo vsega na veliki zvon. Vendar, da svet ne bo mislil, da smo mi najzadnji, moramo povedati, da smo že 24. julija izvolili g. notranjega ministra za častnega občana. Tega imenovanja pa nismo izvršili le zato, ker smatramo nad 90% slovenskega naroda g. dr. Korošca za svojega voditelja, temveč tudi zato, ker je g. dr. Korošec naš star znanec. Saj je imel že kot mlad urednik »Slov. gospodarja« v Jarenini več shodov, sestankov in predavanj na zadružnih tečajih. Jarenina je namreč v tistih predvojnih časih veljala za eno najtrdnejših narodnih trdnjav v Slov. goricah, kjer so se pod vodstvom takratnega jareninskega kaplana, sedanjega šentlenarskega dekanega g. Gomilšeka vzgajali narodni borce, ki so pred in med vojno kot tudi po vojni delali čudežne, n. pr. gg. Žebot, Zupanič, Šparl, Sekol itd. Na te sestanke, ki jih je redno prirejal g. Gomilšek, je večkrat prišel tudi mlad urednik dr. Korošec. Ob neki priliki pred vojno je tudi pridigal v jareninski cerkvi. Pozneje, v svobodni državi, je g. dr. Korošec kot jugoslovanski minister večkrat obiskal Jarenino, predvsem gostoljubnega g. ka-

Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite na teče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočena in se dobiva povsod. (Ogl. reg. S. br. 30.474/35.)

sta št. Ilj—Velka itd. Zaradi tega vse ljubimo našo narodno državo Jugoslavijo in našega kraja. — Po slavnosti smo se podali v Društveni dom pri Sv. Barbari, kjer so domačini pod vodstvom g. župnika Potočnika in g. župana Kajniha izvedli pogostitev gostov in občinarjev. G. župan Kajnih je pozdravil goste in je sporočil, da je občina imenovala načelnika okrajnega cestnega odbora g. Žeboja za njegovo delo za zboljšanje cest za častnega občana. Dvignila se je zavesa in na odru je bila razstavljena krasna diploma, delo Tiskarne sv. Cirila. V veseljem prijateljskem razpoloženju so sledile častitke in govorji. Domičini in gostje so se zadovoljni vrčali z naše lepe proslave 20 letnice narodne države Jugoslavije.

Ptujska gora. Cerkev na Ptujski gori se je že začela popravljati. Letos smo že napravili novo streho, ki pa še ni popolnoma izplačana. Zato prirejamo 18. septembra veliko tombolo. Zato vse, kar leže in gre, mora ta dan na Ptujsko goro! Tudi dobitki bodo sijajni. Pomislite! Za dva dinarja dobite cela dva junca. Lahko ju pridejte pogledat, saj se že po Gori paseta. Samo prosimo, da denar doma ne pozabite! Tedaj za 18. septembra na svodenje na Ptujski gori!

Sv. Jurij ob juž. žel. Tukajšnja Hranilnica in posojilnica priredi v nedeljo, 18. septembra, po prvi službi božji v Katoliškem domu poučno goščarsko predavanje o zadružništvu. Govoril bo g. ravnatelj Gabrovšek od Zadružne zveze iz Ljubljane. Vabiljeni ste vši, da se tega važnega predavanja udeležite v obilnem številu.

Celje. V nedeljo, 18. septembra, bo v Celju velika letalska prireditev, ki bo združena s proslavo desetletnice krajevnega odbora Aerokluba

»Naša krila«. Prireditev bo na Ježovnikovem travniku v Levcu. Začetek ob 14. Pri tej priliki bo g. opat Jurak blagoslovil dvoje brezmotornih letal, izdelek Celjanov. Potem bo velika letalska prireditev, pri kateri bodo nastopila vojaška in civilna letala. Stroški so malenkostni proti temu, kar nam bo nudila prireditev. Ves dan bodo krožila nad Celjem številna vojaška in civilna letala. Pridite v obilnem številu!

Svetinje. V ponedeljek, 5. septembra, ponoči so nenadoma Svetinje zažarele in že je silovit pok pretresel hrib in zagrmel preko Ivanjkovcev. Ljudje, ki so že počivali, so planili iz postelj in hiteli pred hiše. — Popolnoma na tihem so svetinjski fantje, člani fantovskega odseka, zakurili ogromen kres in ob prepevanju domačih pesmi in med vzlilikanjem mlademu kralju za rojstni dan sprožili 15 gromkih strelov. Brez širokostenja, tiho, pa iskreno čuteč so fantje pripravili to lepo proslavo, da pokažejo, kdo jim je pri srcu in za koga so pripravljeni zastaviti vse svoje sile. — V torek, 6. septembra, so fantje prisostvovali sv. maši in se udeležili proslave v šoli in je ob tej priliki njihov zastopnik, akademik Stanko Kociper, s krepkimi besedami izpovedal iskreno vdanošč slovenskih fantov mlademu kralju in domovini, na kar so fantje zaklicali svoj trikratni strumni pozdrav, kar seveda marsikom, ki je hotel po sili stisniti iz sebe navidezno domovinsko ljubezen, ni bilo po volji in mu je čudno spacio obraz.

Polzela. V nedeljo, 18. septembra, bo na gori Oljki običajni romarski shod. Gg. spovedniki pridejo že v soboto popoldne. V nedeljo bo več pridig in sv. maš. Prva pridiga v soboto ob 18. Romarje in prijatelje gore Oljke lepo vabimo!

govorili razni govorniki. Prireditev se bo vršila ob vsakem vremenu. — Pripravljalni odbor.

Moža in ženo nevarno obklal. Zadnjo nedeljo zvečer je 32 letni čevljarski pomočnik Anton Gočec v Mariboru v Dajnkovih barakah z britvijo nevarno obklal zakonca Marijo ter Alojza Kmetiča, katera so spravili v bolnišnico, divjaka pa so zaprli.

Huda nesreča delaveca. V Kotnikovi tovarni na Bledu je padel 22 letni delavec Jože Mrak z Vrhniko z visoke skladovnice na tla. Pri padcu si je zlomil roko, nogo, ključnico in hrbenico.

Ponočnjaki hudo poškodovali dva brata. Dne 11. septembra v noči so v vasici Lašče pri Vrhniku ponočnjaki z noži in koli nevarno poškodovali pridna brata Franca in Alojza Klančarja. Poškodovana so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer je Franc poškodbam že podlegel. Orožniki so pridno na delu, da polove zverine v Človeški podobi.

Nevarno se pobil. 66 letni Gašper Zevnik iz Puščala pri Škofji Loki je padel z vrha škarpe na skale v potoku in se je tako poškodoval, da bo težko okrevl.

Naša društva

Griže pri Celju. Pri nas bo 18. septembra prosvetni tabor s telovadnim nastopom. Zbirališče v Megojnicah pri Grižah. Tabora se naj udeležijo vsi sosedni odseki z zastavami, vabljeni so kojenjeni, kolesarji in narodne noše!

Dopisi

Št. Janž pri Velenju. Krajevna kmečka zveza priredi v nedeljo, 18. septembra, takoj po rani sv. maši v Slomškovi dvorani kmečko zborovanje, na katerem bo govoril svetnik Kmetijske zbornice g. Turnšek iz Polzeli o stanovski kmečki zavesti. Takoj po zborovanju bo pa občni zbor Mladinske kmečke zveze. Pridite!

Cvetkovci. Z veseljem čakamo pospravljanja jesenskih pridelkov, ker se kažejo od lanskega dokaj bolje. Vreme se je ta teden nekoliko zboljšalo. Ljudje so si malo oddahnili, ko so zaprli in obsočili tolpo brez primere, katere kapuš je bil Bezjak Ivan, doma iz Sterjanec, ne pa iz Cvetkovca, kakor je bilo po časopisih objavljeno, vendar se še pojavlja tativna naprej, posebno sedaj po poljih.

Sv. Rok-Šmarje pri Jelšah. Zares krasno in nepečabno se je obneslo tudi letosne tu gori obhajano godovanje Marijinega sladkega imena. Izredno število romarjev — posebno še iz Celja in Savinjske doline — je prihitelo svojo pobožnost opravljati ter se z nami veselit prekrasnega vremena, ki nam je razločno kazalo Savinjske Alpe, koroško Poco in njeno sosedinjo Uršljo goro, Goro Oljko in Sv. Križ pri Beilih vadah, Pohorje, Boč, Donačko goro, hrvaško Zagorje tja dolci do Zagreba ter vse lepe pokrajine tja do Planine in Zidanega mosta ter se celo Sv. Jošta in Sv. Nežo na Kumu. Ker pa zaradi udeležbe pri velikem prosvetnem taboru v Rogoški Slatini, oziroma pri Sv. Križu to nedeljo marsikdo ni mogel k Sv. Roku, se bo obhajanje Marijinega godu tu gori ponovilo v nedeljo, 18. septembra, in sicer s tisoč mašo ob šestih ter s slovesno službo božjo ob desetih. Vabljeni in dobrodošli!

Čadram-Oplotnica. Na kvatrno nedeljo, dne 25. septembra, bo pri nas blagoslovitev težko pričakovanega velikega bronastega zvona. Vojska nas je oropala naših lepih, blagodonečih zvonov, ki so bili naš ponos. Po vojni smo si kmalu nabavili nove zvonove, toda mesto največjega zvona je bilo doslej prazno. V nedeljo bo to izpolnjeno. Ta veliki dogodek bomo proslavili s farno pripeditvijo. Ob 10 bo blagoslovitev novega zvona, nato bo pridiga in slovesna sv. maša. Po cerkvenem opravilu bo zunaj cerkve zborovanje z govorom o ljudski prosveti. Ob 15 na vrtu gospe Varlove televadni nastop mladine in ljudska zabava. Igrala bo godba iz Slov. Konjic. Vljudno vabljeni poleg župljakov tudi naši dragi sosedje!

Jesenice. Upokojen je bil naš vodja in preglednik finančne kontrole g. Vinčar Henrik. V službi je bil dober, obenem pa strogo in pravičen. Ko je prišel na Jesenice, se je prvo zanimal za kulturna društva, pri katerih je ustanavljal razne pododseke. Odkar ga poznamo, je že ustavil osem kulturnih odsekov. Znano nam je tudi, da je ustavil v svojem rojstnem kraju v Črnejevcu pri Slov. Bistrici še za časa Avstrije Slovensko bralno društvo, katero je sedaj spremenilo naslov v Prosvetno društvo. K njegovemu tako obširnemu delovanju na polju prosvete in kulturi mu častitamo in mu želimo v njegovem zaslužnem pokolu še mnogo srečnih dni z željo, da še naprej deluje pri započetem delu.

Poslednje vesti

Hitlerjev govor zaključil kongres narodno-socialistične stranke v Nürnbergu

Dne 12. septembra zvečer je bil zaključen v Nürnbergu šest dni trajajoči kongres Hitlerjeve stranke z govorom kanclerja, na katerega je čkal ves svet z največjim zanimanjem zaradi vprašanja sudetskih Nemcev. Hitler je v začetku svojega govora premleval že tolkokrat iznesen razvoj narodnega socializma in kritiko demokratičnih režimov.

Šele drugi del govora je bil posvečen češkoslovaški. Naslikal je trpljenje sudetskih Nemcev, katerih je tri in pol milijona, in ti da so izročeni na milost in nemilost sedmim milijonom čehov. Če Čehi preganajo sudetske Nemce, se demokracije sploh ne razburjajo. Mi pa lahko rečemo demokracijam: »če si ti ljudje ne bodo mogli pomagati sami, bodo dobili to pomoč od nas. Brezpravno stanje teh ljudi se mora končati.« Nato je naslovil Hitler nekaj stavkov na naslov predsednika dr. Beneša, kateremu je odgovoril na njegov v današnji številki omenjeni govor: »Kar Nemci zahtevajo, je pravica samoodločbe. G. Beneš nima dajati nikakih darov sudetskim Nemcem. Ce pa hočejo demokracije ščititi to tlačenje, tedaj bo to imelo strašne posledice. Nikdar ne bom dopustil, da bi s posredovanjem kakega dobrodruženja (Angleža Runciman) nastala ob Nemčiji druga Palestina, kjer se Arabci branijo brez orožja. Nemci v češkoslovaški niso brez obrambe in tudi niso prepričeni sami sebi.« Zaključil je Hitler svoj govor z zatrdom, da je sam naročil letos dne 28. maja da se morata pomnožiti nemška letalska in oborožena sila. Zapovedal je graditi trdnjavski pas na zapadu, katerega gradi 278.000 delavcev, 84 tisoč strokovnih delavcev, 100.000 članov prostovoljnih delavskih čet in nešteto pionirske in strokovne bataljonov. Nemške železnice zvozoj tja na dan 8000 vagonov betonskega materiala in dnevno se porabi 100.000 ton gradbenega materiala. To največje delo vseh časov bo gotovo pred zimo. Za tremi, oziroma štirimi štirimi črtami tega trdnjavskega pasa pa stoji nemški narod v orožju. Hitler je vse to storil samo za mir in da bi preprečil, da bi moral nemški narod mirno prenašati žalitve.

Dve tolovaški tolpi izsledeni

Orožniki od Sv. Barbare v Halozah so po devetdnevnem napornem zasledovanju izven svojega rajona odkrili dve roparski tolpi po sedem do devet članov, ki so bili organizirani in s prisoj pred razpelom zapriseženi od vodje Habrka Franca iz Buduščaka, občina Maruševac. Hramača se je že v Ameriki udejstvoval v roparskem poslu in je po vrtniti pred 20 leti osnoval svoje nadaljnje organizirano roparsko delo s področjem za Haloze in obrobno okolico savske banovine. Le zanesljive člane, ki so že večkrat dokazali svojo spremnost in neustrašenost, je zaprisegal za svoje prave in stalne člane z grozno prisego na življenje in smrt in na smrtno kazeno izdajalcu. Kdor ni prestal nevarnih izpitov in pohodov, ni bil zaprisežen, ampak pod pretnjo smrtno kazni za izdajo izključen. Pri nekem vremenu v Gruškovcu na Arbeiterjevem bi bil kmalu ubil brat brata, ker je zapustil stražno mesto. Tam so spustili tri polovnjake vina, ker niso našli posode, v kateri bi vino odnesli. Bilá je to družba, ki je kradla skupaj in na dve skupini, kakov je pač bilo treba. Poveljstvo je imel že imenovani Habrka Franc, člani pa so bili mož in žena Fajt Franc in Bala, nadalje mati in dva sina Hrženjak Bala s Štefanom in Rudo (Bala se je v petek zastrupila in je že mrtva), nadalje dva brata Prašnički: Djura in Štefan, Ukradenih in zaplenjenih predmetov je bilo pri orožnikih za cel muzej, veliko blaga so pa že tatuži že razprodali. Čedna družba ima dokaznih 45 ropov, nekaj pa jih je še v preiskavi. Vlome in rope so izvrševali v štirih občinah po Halozah in Zagorju in v obeh banovinah. So pa to sami Hrvatje.

Zanimivo je tudi, da so prišli na dan vlomi, zaradi katerih so bili nekateri ljudje po krievem obdolženi, kakov vlon na Mionovem v Paradižu, katerega je bil obdolžen oskrbnik Emeršič Janez, ki je prestal zaradi tega veliko krvico in dosti hudega.

Domače novice

Otvoritev nove ceste. V nedeljo, 18. septembra, bo slovesna otvoritev ceste Frankolovo—Bukovje. Ob pol 11 sprejem g. bana in drugih dostenjstvenikov. Nato otvari g. ban cesto. Ob 11 sv. maša v Bukovju pri kapeli. Po sv. maši bodo

Kmečka trgovina

Trgovina s sadjem

Za mesec september je nemška vlada dovolila ponoven uvoz sadja. Zaradi velike ponudbe sadja od naših kmetovalcev in pa, ker je nastal prejšnji teden zastoj v sadni trgovini, je cena sadju nekoliko padla, in sicer od 3 din na 2.50—2.60 din. Sorto »zlata parmena« pa trgovci še vedno plačujejo po 3 din za 1 kg. Cena sadju na inozemskih trgih pa niso padle. Blago prihaja v splošnem zelo lepo sortiranó na inozemski trgi in drevesno zrelo. Splošno mnenje med sadnimi trgovci je, da bo za zimsko sadno trgovino premalo sadja na razpolago. Za sadje iz južnih predelov države, predvsem za jabolčne sorte »budinko« in »tetovko«, so se začeli zanimati Angleži in Čehi. Če bodo ti pokupili budinko in tetovko, ki sta letos zelo lepo obrodili in bosta dali približno 1500 do 2000 vagonov, potem naša država ne bo mogla izkoristiti vsega uvozne dovoljenja, katerega nam je dala Nemčija za naše sadje, ki znaša 3200 vagonov. V teh 3200 vagonih so vračunana naša štajerska jabolka in pa bosanske slive. Izvoz svežih slijeva pa ne bo tako velik, ker se slike porabijo večinoma za gospodinjstvo doma kakor tudi v drugih državah. Tako smemo upati, da bo preostalo zelo veliko izvoznih dovoljenj samo za naša jabolka.

Izvoz lesa v Nemčijo

Na konferenci jugoslovansko-nemškega odbora za les v Crikvenici je bil dosežen sporazum za izvoz lesa v Nemčijo, kar se tiče cen. Glade dvigne našega kontingenta pa se bodo vršila že posebna pogajanja v Kölnu.

Lista cen je razdeljena v tri skupine: 1. rezan les poljubnega jugoslovanskega izvora, 2. rezan les bosanskega izvora in 3. rezan les slovenskega in hrvaškega izvora.

Cene so v glavnem naslednje:

A. Za rezan les poljubnega jugoslovanskega izvora: smreka-jelka: deske in plohi 50—62 RM, kratec 36—41 RM, remeljni, trame, les, rezan na posebne mere, les za gradnjo vagonov 32—40 RM, pribitek za gradbeni les po seznamu znaša 2 RM za kub. meter, late 26—34 RM, tesani trame 19—21 RM, franko meja; 20—22 RM jugoslovanska jadranska luka.

B. Rezan les slovenskega in hrvaškega izvora: smreka-jelka, kakor pade od žage: 1. deske in plohi 3—6 metrov od 10 cm navzgor 32—34 RM franko jugoslovansko-nemška meja, prosto za izvoz, 33—35 RM franko jugoslovanska severnojadranska luka, vkrcano prosto za izvoz. — 2. Deske in plohi samo 4.50 m dolgi, 29 cm široki, franko meja ali severnojadranska luka 37—39 RM. — 3. Hoblerji z najmanj 7% smreke 3 m navzgor, dolgi 10, 12, 14 in 16 cm ali 11, 13 in 15 cm široki, franko suha meja ali severnojadranska jugoslovanska luka 35—38 RM. — 4. 9—23 angleških čevljev daljše, 4—7 angleških col široki ali po izberi kupca širše od 7—8 angleških col navzgor, močno, franko suha meja, 34—36 RM, franko jugoslovanska severnojadranska meja 35—37 RM.

Za blago bosanskega izvora znaša cena 34 do 49 RM franko jugoslovanska jadranska luka Šibenik ali južnejša jugoslovanska luka, vkrcano prosto za izvoz.

Ta sporazum velja do konca januarja, ko bo sta obe pogodbeni stranki sporočili pristojnim vladnim mestom svoje predloge glede nadaljnjega obstoja.

Hmelj

Hmeljarska zadruga poroča, da se pri mirnem, vendar čvrstem razpoloženju nadaljuje z nakupovanjem letošnjega pridelka po nespremenjenih cenah in plačuje za najboljše blago 24 do 25 din, za prvovrstno 23—24 din, za dobro srednje 22—23 din in za srednje 20—22 din za 1 kg; le v barvi slabše blago se trži tudi izpod navedene cene. Več povpraševanja je zlasti za boljše ter najboljše in predvsem v barvi brezhibno gladkozeleno blago. Računa se, da je prodano doslej iz prve roke že kakih 3500 stotov letosnjega pridelka.

Konji

Povpraševanje po konjih je zelo živahno. Zlasti na Hrvaskem in Slavoniji raste cena konjem. V naši državi se mudi več inozemskih vojaških delegacij, ki nakupujejo konje v vojaške namestitve. Samo Turčija bo kupila pri nas 1500 konj. Povprečno se pri nas trgujejo konji po 1100 do 5000 din za glavo.

Sejem na Planini

Sejni na Planini so znani po zelo lepi živini pomurske pasme ali — kakor tudi pravimo — sivopšenične pasme. Dogon živine je bil precejšen, manjkalo je pa predvsem kupcev, kar je krivda tudi v tem, da je bil sejem v začetku prepovedan zaradi slinavke in se je le komaj par dni pred sejmom razvedelo, da se bo sejem vršil. Kmetje so nejevoljnih obrazov gonili neprodano živino domov, nekateri so glasno zabavljali, drugi pa nemo korakali zraven utrujenega živinčeta. Na njih ni bilo opaziti prav nič sejmskega razpoloženja. Prodanih je bilo samo par komadov, in sicer krave med 2.50 in 3.50 din za 1 kg, voli pa po 5 do 6 din. Največ se je pa prodajalo na čez, pri čemer so brihtnejši živino prej stehiali in si napravili proračun, da ni šlo nič v izgubo.

Goveja živila

Naši živinski in svinjski sejni ter trgovina z živilo vobče je še vedno slaba. Zavira jo živinska kuga slinavka in parkljevka, ki se sicer polagoma, pa trdovratno širi klub vsem strogim obrambnim meram. Živinski sejni so le redki, cene pa so precej slabe. Dobili smo poročilo le z dveh sejmov. — V Novem mestu je bil na živinskem sejmu položaj sledeč: dobro rejeni voli so se plačevali po 5.50 din, krave po 2.60 do 3 din, telice in junci 4—5 din. — V Gabru pri Litiji so bile na sejmu živinske cene: voli 4.50 do 5.50 din, krave za meso 2—3 din, telice za meso 3.50—4 din, biki za meso 3.50—4 din za 1 kg žive teže; krave za pleme po 1500 din, telice za pleme po 1200 din komad.

Svinje

Tudi trgovina s svinjami je pri nas slaba. Kupuje se v krajinah, kjer se je pojavila slinavka, samo v soseščino, dočim je prepovedano go-

niti svinje v druge kraje. Prštarji se prodajajo sedaj pri nas po 6.50 do 7.50 din, mladi prašički po 100 do 150 din. Na Hrvaskem je cena svinj zelo popravila ter je sedaj prav čvrsta. Tovarne plačujejo prštarje za industrijsko predelavo po 7.50 do 8.25 din, debele svinje po 8.50 din, mladi prašički so po 40 do 160 din glava. Najdražje pa so mlade plemenske svinje, ki se prodajajo po 10 do 11.50 din za 1 kg.

Mariborski trg

Na trg v soboto, 10. septembra, so kmetje prideljali 13 voz in 114 vreč krompirja, ki se je prodajal od 0.75 do 1.50 din za 1 kg, en voz in 44 vreč čebule 2—3 din, česen 5—7 din, osem voz zelja glava 0.50—4 din, kislo zelje 1 kg 4 din, repa komad 0.25—0.50 din, kumarce komad 0.25 do 1 din, zelena paprika 6—10 komadov 1 din, karfijola komad 1—8 din, ohrov 0.50—2 din, hren 1 kg 8—9 din, zelena komad 0.50—3 din, buče 0.50—2.50 din, paradižnik 1 kg 2—4 din, peteršilj šopek 0.50—1 din, endivija komad 0.25 do 1 din, radic kupček 1 din, špinaca 1 din, vrtne korenje 0.50—1 din, koleraba 2—4 din, fižol v stročju kupček 1 din, grah v stročju 1 din, luščen grah liter 10 din, majaron šopek 0.50—1 din. — Sadje je na trgu imelo sledečo ceno: jabolka 1 kg 1.50—5 din, hruške 5—8 din, slive 6—10 din, črnice (borovnice) liter 2.50—3 din, breskve 1 kg 4—14 din, maline liter 4 din, grozdje 1 kg 5—10 din, brusnice liter 6—7 din, luščeni orehi 1 kg 38 din, — Na trgu je bilo osem vreč pšenice 1.75 do 2 din, devet vreč rži 1.50—1.75 din, osem vreč ječmena 1.25—1.50 din, 12 vreč koruze 1.50 do 1.75 din, osem vreč ovsa 1 din, devet vreč pšenice 1.25 din, osem vreč ajde 1.50, 16 vreč fižola 1.50—2.50 din. Mleko je bilo po 1.50—2, smetana 10 din, surovo maslo 24 din, čajno maslo 28—32 din, domači sir 10 din, jajca komad 0.50 do 1 din. Primesli so 263 kokoši 18—25 din, 868 parov piščancev po 18—50 din par, 4 gosi 30—35, 10 rac 12—18 din, 24 domačih zajcev 5—35 din. Špeharjev in krme na trgu ni bilo.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Davkarija terja rentni davek od brezobrestnega posojila. S. A. v. V. Sestri ste posodili večji znesek brezobrestno; vzlič temu Vas terja davčna uprava na plačilo rentnega davka. — Predpis rentnega davka je protizakonit, ako nimate od posojenega denarja nikakoga dohodka. Treba je, da se zoper plačilni način, odnosno odmerilni sklep pritožite v 30 dneh po njega prejemu na finančno ravnateljstvo v Ljubljani, vložiti pa je pritožbo pri davčni upravi, ki je izdala način.

Plača za 25 letno službovanje. Naročnik. Terjetev na plačilo mezde poslov zastara sicer v treh letih, a v Vašem primeru, ko gospodar ni 25 let svoji uslužbenki izplačal nikake plače v gotovini, marveč ji dajal le oskrbo in za silo obleko, je verjetno vsaj o bljudbil platičilo. S tako obljubo pa se za zastaranje prekine in začne znova teči v triletni zastarnalni rok. — Ako višina plače v gotovini ni bila določena, sme uslužbenka zahtevati kolikor druge enakovrstne uslužbenke povprečno dobivajo v tistem okolišu. — Ako je gospodar obljubil uslužbenki namesto plačila mezde prevzitek na stara leta, odnosno po svoji smrti, ga ji bo treba dati v takih izmerih, da bo primerno oskrbljena.

Koča prodana na dražbi — pritožba kočarja, ker mu gre zaščita. S. Mlinarič. Pravite, da Vam pritiče zaščita glede Vašega dolga, ki ste ga na pravilih leta 1930, da ima le žena neko malo obrt, a so Vama vzlic temu letos prodali posestvo. — Pritožba zoper prisilno dražbo Vam ne bi več pomagala, ko se je že aprila izvršila in je domik gotovo že pravomočen. Morali bi pred dražbo ugovarjati, da Vam pritiče zaščita. — Dotični, ki je kupil Vaše posestvo na dražbi in je kmet, ne bo mogel doseči zaščite, ko je po dražbenih pogojih prevzel Vaš dolg, kakor je bil vknjižen, odnosno naveden v izvršilnem dovolilu in se Vi sami niste pravčasno pobrigali za dosegno znižjanja glavnice in obresti ter dobre obročnega odpeljevanja. — Pravne nasvete dajemo našim naročnikom brezplačno.

Preostanek živil užitkarja. S. A. S. 3. Imeli ste na svojem posestvu prevzitkarico, ki je vsako leto zahtevala vse dajatve, dasiravno ni vsega porabila; dejala je, da ako preje umrje, preostanek ostane Vam. Faktično je ob njeni smrti ostalo 6—7 mernikov žita, katere ste Vi porabili v dobrini zanašajoč se na njeno izjavo. Sorodniki pa so pri zapuščinski razpravi zahtevali, da jim izročite gornji preostanek ali pa plačate odškodnino.

— Izjava pokojnice je žal neveljavna, ker ni dana v predpisani obliki. Kot volilo bi trebalo izjave v navzočnosti treh prič ali v poslednjevoljni pisemni odredbi, kot daritev za primer smrti pa notarskega zapisa. Spodbilo bi se sicer, da bi sorodniki upoštivali to pokoinično izjavo, a ako je nočejo, se boste morali vdati. — Ako niste bili dolžni pokojnici v bolezni streči in jo oskrbovali, smete od zapuščine zahtevati primerno plačilo. Izdelovanje in prodaja jaslic iz mavca. A. K. V. Ste brezposeln, znate izdelovati jaslice iz mavca ter bi jih radi prodajali po sejmih in hišah. — Trgovina z blagom po ulicah in s hojo od kraja do kraja in od hiše do hiše se sme izvrševati samo na osnovi posebne dovolitve občega upravnega oblastva prve stopnje, na čigar področju prisile stalno prebiva. Sme se dajati le našim državljanom, ki so vredni zaupanja in zanesljivi. Kakega uka se ne zahteva, pač pa starost najmanj 25 let, da ne bolujete za nalezljivo boleznijo, da niste pod zaščitnim nadzorom, da niste bili obsojeni zaradi zločinstva ali prestopka iz koristoljuba ali zoper javno moralo ali po zakonu zaščiti javne varnosti in reda v državi ali v povratku zaradi zločinstva ali prestopka zoper živiljenje in telo, dokler v vseh teh primerih niste dosegli povračila pravic ali rehabilitacije; da niste vdani potepanju, beračenju, vlačuganju ali plančevanju ter niste v pjanosti nagnjeni k izgredom. — Dovolite za izvrševanje navedenega trgovanja se izdajajo za čas enega leta; po preteku tega roka se smejo podaljševati od leta do leta po ponovni oceni vseh zakonskih pogojev. — Na sejmih bi smeli prodajati le brez stojnice; za posavitev stojnice bi potrebovali še posebno dovoljenje. — Prošnjo za trgovanje od hiše do hiše naslovite na okrajno načelstvo, kolikor je z 10 din ter priložite 20 din za rešitev ter hkratu svojo sliko.

Policijsko-detektivska šola v Zemunu. M. L. želite podatke o tej šoli ter pogoje za sprejem v njo. — Taka šola prav za prav ne obstoji. Tudi naziv detektiv ni točen. Mišljeni so s tem očividno policijski agenti. To so državni uslužbeni in veljajo za njih sprejem kakor tudi za sprejem policijskih stražnikov tile pogoji: naše državljanstvo; starost najmanj 21 in ne nad 30 let; telesno in duševno zdravje; neomadeževano vedenje v preteklosti; znanje čitanja, pisanja in računanja; pismena zaveza, ostati v policijski izvršilni službi najmanj tri leta in v primeru samovoljne oddaljitve iz službe plačati državni blagajni po-

svrco onih prejemkov, ki bi jih bil prejet v teku tega doba, ki je ne odštevati; da je neodcenjen ali še poseč brez otrok ali sodno ločen od žene brez stroci; razen tega mora biti kandidat visok najmanj 164 cm in mora imeti odstuden rok v stajarskem kadru v eni izmed glavnih vrst orodja vojske ali mornarice. Že v službo sprejeti stražniki, odnosno policijski agenti se v svrhu spopoldinive zmanjšajo v Zemun na šestmesečni tečaj za policijske agente. — Prošnjo za sprejem v službo (ne v živo) lahko vložite vsak čas, in sicer na bansko upravo v Ljubljani, vendar ni pred verjetno, da bi službo dobili, ker je vloženih bilo veliko prošenj. Več uspeha bi imeli s prošnjo na bansko upravo v Zagreb ali upravo mesta Beograda.

Nastev dediča, odnosno sedanjega posestnika, F. I. K. Iz zapuščinskega spisa boste lahko razvideli, kdo je dedič, odnosno sedanjí lastnik ali njegov upravnik sosednega zemljišča. Ako segajo v tega zemljišča kakve veje v Vaš zračni prostor, jih lahko sami posekate. Tožbe zaradi motenja posesti (ako bi stopili na sosedni vt), so Vam počitveno ni treba dati, ko izgleda, da sosedno zemljišče nima gospodarja.

Zaščitenca ne zmora plačila anuitet. Terjatav gostilničarja in zaščita. Julijana D. V kolikor se je Vaš mož zadolžil pri gostilničarju leta 1927, bi bil dolžan plačati neznano glavnico in v uredbi o likvidaciji kmetskih dolgov določene obresti le, ako bi mu bil gostilničar dal na uporabljivenske potrebštine. Vino bi bilo smatrati za živiljenjsko potrebščino le, ako bi ga kupoval, odnosno v manjših količinah zavžival kak bolnik v zdravilne svrhe. Dolg bi bilo plačati v 12 letnih obrokih. Ako pa ne gre za kreditirane živiljenjske potrebštine, ima gostilničar pravico terjati le polovico glavnice z znižanimi obrestimi v 12 obrokih. — V kolikor ste se zadolžili pri trgovcu v letih 1930 do 1935, je ločiti dolg, nastal do dne 20. aprila 1932. Le-tega imate plačati v 12 letnih obrokih in le z znižanimi obrestimi, to je za čas od 20. aprila 1932 do 23. novembra 1933 kvetjemu 10%, ako pa Vas je trgovec tožil, le 6% obresti; za čas od 24. novembra 1933 do 26. septembra 1936 ste dolžni plačati le 1%, od 27. septembra 1936 naprej pa nobenih obresti. Rentnega davka niste dolžni plačati. — V kolikor ste se pa zadolžili po 20. aprili 1932, žal ne uživate nikake zaščite, odnosno olajšave. Obresti ste dolžni plačevati 6%; rentnega davka pa tudi za ta del dolga ne, tako se niste vnaprej zavezali k takemu plačilu. — Ako dokazete, da ne morete plačati niti 50% svojih dolgov (v kolikor spadajo pod zaščito), smete zahtevati v letu dni od dne, ko so se dolžniške listine zamenjale z novimi obveznicami, pri pristojnem okrajnem sodišču, naj se Vam zniža dolg še za več nego 50%. V ostalem se upošteva le primere vremen-

skeh nezgod, zaradi katerih se bili oproščeni plačila davkov, in to v toliko, da upnik še ne pridobi pravice, takoj zahtevati plačilo celotnega ostanka (znižanega) dolga, ako kakega dospelega obroka ne plačate pravočasno. — Morda Vam upnika še nista izročila nove zadolžnice, odnosno obveznice? Opozarjam Vas, da pred tem niste dolžni plačati nikakoga obroka zaščitenih dolgov.

Nezadovoljna polovica dedičev zahteva cenitev zapuščine. S. A. in R. Pokojna mati, odnosno tata Vama je v oporoki zapustila svoje posestvo in odredila, naj izplačata bratom in sestram gotovo zneska. Polovica imenovanih dedičev ni zadovoljna in zahteva cenitev. Na Vaša vprašanja Vam ne moremo določno odgovoriti, ker niste poslali dovolj točnih podatkov. Ali se nezadovoljni dediči sklicujejo na oporoko pokojnega očeta in se morda smatrajo za fideikomisarične nadomestne dediče bivše očetove zapuščine? Pokojni oče je napravil zelo nejasno oporoko, ko je določil, naj bo vsa njegova zapuščina last njegove žene (sedaj umrle Vaša matre) do njene smrti, pri tem pa pristavljal najprej, naj žena potem (po svoji smrti) naredi kakor ona hoče, v prihodnjem stavku pa napisal, naj po njej dedujejo vsi otroci enako. Po našem mnenju gre bolj za željo pokojnega očeta nego pa za obvezno matere, da prepusti nastopljeno dedičino po svoji smrti vsem otrokom po enakih deležih. Ker pravite, da so dobili otroci »po sodnijski razdelitvi očetov delež izplačan«, domnevamo, da so stali otroci in zapuščinsko sodišče na stališču, da ne gre za fideikomisarično nadomestitev. V tem primeru bi bili nezadovoljni dediči upravičeni v zapuščinskem postopanju po materi zahtevati le izplačilo svojih nujnih dednih deležev v gotovini. Po zakonu bi dedovali vsi otroci enako, nujni delež pa znaša le polovico zakonitega. Seve se nujni dedni delež računa le od čiste zapuščine. Stroške, ki sta jih videla imela s prenovitvijo gospodarskega poslopa, lahko zahtevata povrnjene in bi jih bilo odštetiti od zapuščine. Tudi vrednost dela Vašega najemnika, ki je pomagal opravljati poljska dela na posestvu pokojnice, ker sta mu videla dajala brezplačno stanovanje v svoji hišici, je smatrati kot dolg zapuščine. V kolikor pa sta videla sama opravljala dela na posestvu pokojnice, ne bosta mogla zahtevati plačila, zlasti ne, ako vrednost tega dela — odbivši dohodke, ki sta jih imela od posestva (hrano, stanovanje in podobno) — ni večja nego razlika med vrednostjo dednega dela, ki bi ga videla dobila po zakonu (ako bi vsi otroci enako dedovali) in vrednostjo dedščine, ki jo bosta dobila, odnosno vama ostane, ako ostali otroci dobe samo nujne dedne deleže.

Golouh Antonija. »Slov. gospodar« žal nima fonda, iz katerega bi mogel podeljevati podpore okradencem in zaradi elementarnih nezgod oškodovanim posestnikom.

Še nekaj dni je ležal, potem je ozdravel. Ladijski ranocelnik je spremno izlečil rano na čelu. Ko je bil zdrav, ga je plečat možakar odvedel pred kapetana. »Evo vam malega roparja!« je zabrudnil stražnik in položil svojo šapo na dečkovo ramo. Kapitan pa je bil dobrčina. Ko je zvedel, kdo je in od kod, ga je osvobodil.

Svobodno sta hodila po krovu, vse sta pretaknila, za vse sta se zanimala. Najrajsi pa sta se mudila pri veslarjih, plečatih možakarjih, ki so bili priklenjeni k veslom. Zvezcine so bili to kaznjenci — toda z zlatimi srci. Kako so ju božali in ljubkovali! Iz dneva v dan so sušali svoja vesla, trpeli vročino in mraz, nihče ni imel dobre besede zanje.

(Dalje prihodnjic)

Našim malčkom

Matjažek

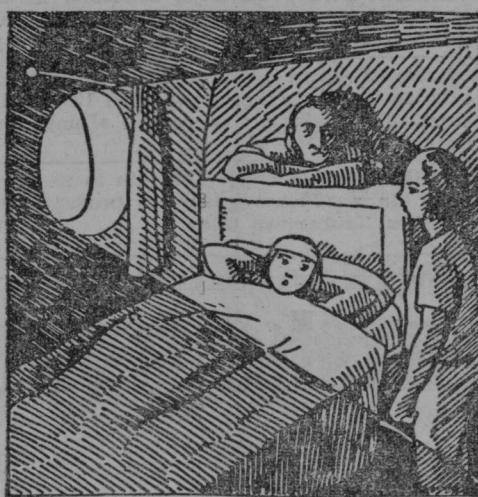
36

Junaškega Slovenca povest v slikah

Streljal je, kar je mogel. Tinček pa je med tem zaokrenil jadrnico proti obali.

Upala sta, da pobegneta. Nenadoma pa je Matjažek kriknil, se zgrabil za glavo in omahnil ...

Ko je odpril oči, je ležal v postelji. Skozi lino je sijalo jutranje sonce. Ob postelji je stal Tinček, bled in prepaden. Ob vzglavju pa je ždel možakar s hudim pogledom, molčal in napenjal ušesa. »Kje sem?« je bolestno dahnil Matjažek. »Na benečanski galiji,« je odvrnil Tinček. »Ujeta sva. Pa le pomiri se! Ne bo nama hudega. Mornarji so dobričine.«

Nesramnost

Natakar: »Klanjam se milostljiva! Tisti berac, ki vsako soboto pride k vam, vas prosi, da bi mu po meni poslali tistih 50 par, ki jih vsak teden dobti.«

Gospa: »Ali ne more sam priti? Je morda bolan?«

Natakar: »O, ne, a časa nima, ker v naši goštinstvi sedi in — kvarta...«

Pomagal si je

Žena (pred izložbo klobukov): »Glej, možek, kako lepi klobuki!«

Mož: »Srček, pusti jih! Ti klobuki niso vredni tebe. Tako pametna žena kot si ti, bi morala nositi krono na glavi, ne klobuka...«

Iz otroških ust

Sinček: »Očka!«

Oče: »No, kaj je?«

Sinček: »Ali je res, da dober človek postane siv, pretkan človek pa plešast?«

Oče: »Kdo ti je to pravil?«

Sinček: »Meni nihče. A o vas je to pravil notar, ko je včeraj prišel iz pisarne.«

Oče: »No, ljubi sinko, gospod notar je gotovo velik osel, ker osel ne postane niti siv niti plešast...«

Glas gre po deželi

Za 1 milijonkonfekcije, plaščev
in oblek bo od**15. septembra**

naprej naprodaj v velikem magazinu TRGOVSKI DOM - MARIBOR

MALA OZNANILA

Cenik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglašu stane Din 1.—. (Preklici, Pošlano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Daveč se zaračunava posrečje do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50.— Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znanko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Viničar, delaven, pošten, s prvorstnimi priporočili, tri delovne moči, se sprejme v stalno dobro službo. Anton Toman, Maribor, Usnjarska 2. 1376

V malo viničarijo vzamem eno ali dve ženski ali omoženo žensko brez otrok. M. Kerle, Fram 51. 1371

Učenca, pridnega in poštenega, iz dobre hiše, s primerno šolsko izobrazbo, sprejmem takoj. Oskrba v hiši. Cvetko, Sv. Trojica, Slovenske gorice. 1379

Iščem ofera: dve ženski in enega moškega. — Vprašati: Košaki 30. 1382

Iščem pridnega in poštenega kravarja, star do 35 let. Drosenik, Poljčane. 1383

Iščem majerja z dobrimi izpričevali. Naslov v upravi. 1386

Potrebujem majerja, 2—5 delovne moči, prednost imajo dolgoletna spričevala. Naslov v upravi. 1402

Sprejmem kmečkega fanta za vrtna dela, plača 100 din. Lovrenčič, Pobrežje, Žrkovska 37. 1401

Iščem službo gospodinje. Naslov v upravi. 1398

Starejši mož s premoženjem gre za gospodarja. Naslov v upravi. 1399

Pošteno deklo za vsa kmečka dela sprejme takoj Josip Elšnik, Sv. Peter pri Mariboru. 1389

Absolvent vinarske stroke, sposoben, pošten ter zanesljiv, išče stalno mesto. Franc Jarh, Maribor, Koroščeva 20. 1407

Viničar s štirimi delovnimi močmi se sprejme. Josip Šerec, kavarna »Jadran«, Maribor. 1403

Krojaškega vajenca sprejmem takoj. Ponudbe: Pištravec, Maribor, Meljska 9. 1404

Iščem treznega zastopnega viničarja s štirimi delovnimi močmi. Potočnik Anton, gostilničar, Fram. 1370

Viničarja s štirimi do petimi prvorstnimi delovnimi močmi, vsi nad 16 let stari, sprejmem pod dobrimi pogoji s 1. novembrom 1938. Tako je ponudbe je poslati na K. Čermelj, veletrgovina vina, Ljubljana, Dvorakova ulica št. 12. 1368

Kdor poišče starejšemu možu stalno službo, dobri lepo nagrado. Dopisi »Slov. gospodarju« pod »Zanesljivost 1378«.

Poštenega starejšega hlapca h štirih kravam takoj sprejmem. Znati mora tudi sam molsti. Vprašati v gostilni Kos, Košaki 35, Maribor. 1388

Sprejmem krojaškega vajenca. Valentin Gumzej, krojač, Laporje. 1409

POSESTVA:

Na prodaj manjše lepo vinogradno posestvo, vila, viničarska hiša, dve kravi, inventar, letošnja trgatev, 3 km od Ptuja. Korošinec, Kicar 100, Ptuj. 1408

Prodam lepo posestvo, 12 oralov, zidano stanovanjsko in gospodarsko poslopje, z opeko krito, na sončni legi, tik Maribora, Rošpoh 10. Vpraša se pri: Kotnik Iv., Ob brodu 5/I, Maribor. 1374

Prodam večje posestvo. Lancova vas 37, Št. Vid-Ptuj. 1375

Nova enedružinska hiša se proda. Vprašati: Sv. Miklavž 68, pošta Hoče. 1385

Posestvo s stanovanjskim in gospodarskim poslopjem, osem oralov zemljišča, obstoječe iz vinograda, sadovnika, travnika, njiv in gozdov, vse v ravnini, blizu cerkve in postaje, takoj po ugodni ceni proda Fröhlich, Limbuš. 1387

Prodam malo posestvo, 6 johov, z dvojnim stanovanjskim zidanim poslopjem, ob banovinski cesti, pol ure od farme cerkve, tri četrt ure od statkogorske tovarne. Pripravno je za obrt ali trgovino. Naslov v upravi. 1400

Lepo posestvo v krasni legi, blizu Maribora, za polovico ceno na prodaj. Vprašati: Potočnik, Maribor, Strma ulica 11. 1394

Redovitno posestvo v prometnem kraju na prodaj 20 johov, v ravnini Ljubečna pri Celju. Naslov: J. Krivec, Vojnik 112. 1396

RAZNO:

Kompletno moško obleko, izdelek domače obrti, za din 150, 180, 210 in 240, kupite najboljše v trgovini Jurij Kokol, Maribor, Glavni trg 24 (pri avtobusni postaji). 1227

Vsa tapetniška dela in popravila izvršuje hitro, solidno in poceni »Obnova« F. Novak, Jurčičeva 6. 1372

Kmetje, delavci! Najceneje kupite manufakturo, pletenine, perilo, špecerijo, železnično in usnje v novi trgovini Ivan Meško v Središču. Nakup deželnih pridelkov in svinjskih kož. 1393

Plethenino iz lastne pleterne izdeluje po meri v teku šestih ur za otroke jopce od 12 din, damske-moške od 25 din naprej pri »Luna«, samo Glavni trg 24. 1395

Pogezljive šivalne stroje 1950 din in za krojače 2600 din z 20 letno garancijo prodaja Ussar, Maribor, Trubarjeva ulica 9. 1411

»Pri starinarju«, Maribor, Koroška 6, kupite po ceni ostanke žameta, flanele, barhenta, cajge, belega, plavega, rjavega platna, oksforda, oblekce od 11 din, srajce, hlače, predpasnike, rute. 1416

Ugoden nakup! Klot odeje od 79 din, navadne od 68 din naprej, na roko šivane, dobite le pred Mira Penič, Maribor, Vetrinska 9. 1408

Motor 3—5 k. s., dobro ohranjen, kupi Jos. Vrako, Sv. Peter pri Mariboru. 1390

Kobilica za hribovito vožnjo sposobna, na prodaj, ali za lažjo v zamenjavo. Caf, Pobrežje, pri tovarni Thoma. 1391

Lepe in trpežne fantovske obleke za šolo in dom od 50 din naprej, izdelek domače obrti, kupite najboljše v trgovini Jurij Kokol, Maribor, Glavni trg 24 (pri avtobusni postaji). 1227

Vabilo na izredni občni zbor Kletarske zadruga, r. z. z o. z., Maribor, ki se bo vršil v soboto, 1. oktobra 1938, ob 9. uri v zadržnih prostorih: Aleksandrova 14. Dnevni red: 1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega izrednega občnega zbora. 2. Preureditev pravil po novem zakonu. 3. Slučajnosti. 1392

GOSPODINJE!

Navodila za vkuhanje dobite v raznih strokovnih knjigah. Pišite po ponudbo. — Papir in vse druge potrebščine dobite po ugodni ceni pri nas. Radi bi Vam postregli. Oglasite se pismeno ali osebno v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru ali Ptuju.

Jesen je tu!

Treba bo misliti na toplejšo obleko. Pa kje kupiti? — Poslušajte! Če hočete imeti prvorstno trpežno blago za moške ali ženske obleke po nizki ceni, pojrite v trgovino Franjo Klanjšek, Maribor, Glavni trg 21. Poskusite! Ne bo Vam žal. 1393

Vse vrste štampiljk

za urade, trgovce, obrtnike in privatnike naročajte v Cirilovih knjigarnah Maribor in Ptuj.

Hranilnica Dravske banovine Maribor**Centrala: Maribor****V lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.**

Sprejema vloge na knjižice in fekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarnostroko spadajoče posle točno in kulantno.

Prispela je velika izbira jesenskega in zimskega blaga za damske in moške obleke, plašče, kostume in hubertuse. Kakor vedno po najnižjih cenah dobite samo v

**ČEŠKEM MAGAZINU
MARIBOR, ULICA X, OKTOBAR**

RAZNO:

Šode vseh velikosti iz cepanega ali rezanega lesa
Vam napravi dobro in poceni Ledinek Pavel,
sodar, Maribor, Gozdna 6. 1363

Obiralke sadja in mobilne lesteve dobite po polovični ceni pri Justin Gustinčič, Maribor,
Tattenbachova 14. 1337

Kupujem staro zlato, srebrni denar (krone, gol-

dinarje, tolarje) po najvišji ceni. Stumpf Aloj-

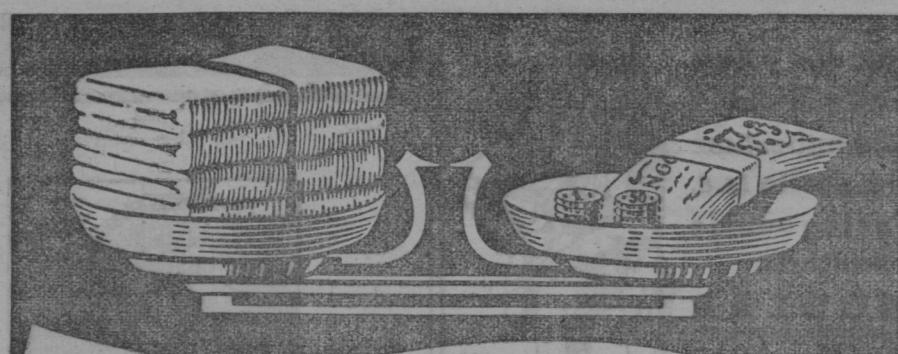
zij, zlator, Maribor, Koroška cesta 8. 1154

Vsakovrstno manufakturno blago, robce, odeje,
pletene in perilo, predpasnike itd. kupite dobro
in poceni v trgovini Jurij Kokol, Maribor, Glavni
trg 24 (pri avtobusni postaji). 1227

Jesen, zima! — Ostanki mariborskih tekstilnih
tovarn, pristnobaryni, brez napak, in sicer:
Paket serija »R« z vsebino 16—20 m dobro
uporabnih ostankov flanelov in barhentov za
žensko obleko, moško in žensko spodnje perilo, 128 din. — Reklamni paket serija »K«, vsebina
20—25 m boljšega flanela za moško, žensko in otroško perilo, v najlepši sestavi, paket
130 din. — Dalje špecialni paket »original Kosmos D« z vsebino 17—21 m la barhentov
za ženske obleke, bluze in prvočrstnih flanelov
za pidžame, žensko, moško in otroško perilo, za izjemno ceno 150 din. — Paket serija
»Z«, vsebina 3—3.20 m dobrega suknja za moško obleko, damske kostume ali plašč, in sicer:
»Z/1« 130 din, »Z/2« 160 din, »Z/3« 200 din,
»Z/4« 250 din, »Z/5« 300 din. Vsa podloga za
moško obleko po kakovosti 80, 100 in 120 din.
Trgovcem popust! Vsak paket poštnine prost, pri
dveh ali več paketih primeren popust. Neprimerno
vzamem nazaj in zamenjam. Nešteto
priznanj odjemalcem na razpolago. Pišite še
danesh: »Razpošiljalnici Kosmos«, Maribor,
Kralja Petra trg. Na zalogi še tudi letni pa-
keti.

V Ptiju zraven koledvera si lahko ogledate našo
trsnico, v kateri je nad 20 sort trsnega izbora
na raznih podlagah in v kateri je dosegla rast
poganjkov 70—100 cm. — V nasadih pri Sv.
Bolfanku v Slovenskih goricah pa imamo sadno dreve
je in nad vse lepe sadne dřívjake. Naročite že
sedaj od trsnice in drevesnice Čeh, Sv. Bolfank
v Slovenskih goricah. Ceniki zastonj! 1303

ZA SOLO nahrbtnike, ročno delo, od 9.50 din na-
prej, jopec iz lastne pletarne, nogavice od 2.50
dinarijev naprej Vam nudi znana najboljša kvali-
teta »Luna«, Maribor, samo Glavni trg 24.
1296

Perilo je gotov denar!

Prav tako kakor prinaša kapital obresti, tako
podaljšate s pravilnim pranjem trpežnost perila
in s tem prihranite v gospodinjstvu nepotrebitne
izdatke. Edini pogoj je, da uporabljate za pranje
perilo, ki temelji na pere in pri tem varuje perilo.

**SCHICHT OVO
TERPENTINOVO
MILO**

pere bleščeče belo

2500 din potrebujete, da zaslužite 1000 din me-
sečno doma. Dopise: »Anos«, Maribor, Orož-
nova 6. Postranski zasluzek! 731

Bliža se hladna jesen in zima. Veliko izbiro flane-
lov, barhentov, štofov, volnenega ženskega bla-
ga in druge manufakture imate samo v Tuš-
kovi trgovini pri Sv. Antonu v Slovenskih gori-
crah. Ponovno smo znižali cene vsemu blagu,
tako, da se more vsakdo za zimo popolnomoma
preskrbeti. Preden boste kaj kupili, oglejte si
našo zalogo in naše cene! 1293

Cenjenim odjemalcem se vladivo naznana, da
se je Knjigarna Panonija v Ljutomeru prese-
nila v bivšo Vilarjevo hišo ter svojo zalogo bo-
gato izpopolnila, a cene znižala, tako da bo
vsak zadovoljen rekel: Panonija v Ljutomeru
poceni prodaja. Za nadaljnjo naklonjenost se
priporoča Zupé Anica. 1077

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo vol-
no, dlako arovce, staro železe, kovine, baker,
međenino kupi in plača najboljše: Arbeiter,
Maribor, Dravska ulica 15. 461

Vse za šolo

knjige in potrebščine v

Tiskarni sv. Cirila

V Mariboru:
Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Kralja Petra trg 6.

V Ptiju:
Slovenski trg 7.
Boste zadovoljni!

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

Za šolo

obleke, hubertuse
čevlje, perilo itd.
nudi najugodnejše
konfekcija

JAKOB LAH

Maribor, Glavni trg 2

908

Nalivna peresa

od Din 6.— višje, v Cirilovih prodajalnah
Maribor in Ptuj.

Hranilne knjižice vseh denarnih zavodov,
3% obveznice, bone, delnice itd.
Valute (tudi denar) vseh držav — kupimo
tako in plačamo najbolje 1076

Bančno Kom. zavod
Maribor, Aleksandrova cesta 40
Prodaja srečk drž. razredne loterije

NOGAVICE

pletenine, zimsko maco perilo, krojaške
potrebščine ter otroške jopce po 13 din
nudi najcenejše v veliki izbiri

„LIA“

MARIBOR, ALEKSANDROVA C. 19

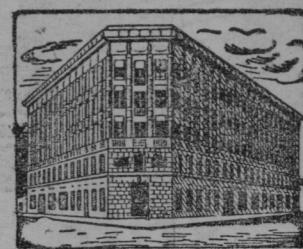
Lastniki srečk!

Iščemo one srečneže, ki so že zadeli glavni ali
večje dobitke, česar pa še ne vedo. — Lastniki
srečk vojne škode, rdečega križa, tobačnih srečk
javite nemudoma vse svoje srečke s serijami in
številkami na naslov: »Novice o srečkah«, Maribor,
Cankarjeva ulica 14. Priložite 3 dinarje v
znamkah! 1352

Moške obleke - „Hubertus“

plašče, perilo, pletenine kupite najugodnejše pri

J. PREAC, Maribor, Glavni trg 13

**VZAJEMNA
ZAVAROVALNICA
V LJUBLJANI****ZAVARUJE:**

POŽAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe,
svojce in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

Kupite
ženske in moške plašče ter moške in otroške obleke ter razno drugo manufakturo v veletrgovini

ANTON MACUN

MARIBOR, Gosposka ulica 8—10.

Tukaj imate veliko izbiro in so cene res izredno nizke! Prispelo je tudi mnogo ostankov flanela, cajga, druka, platna in štofa za moške in ženske obleke. 1341

Dražbeni oklic.

IV I 610/37

Dne 31. oktobra 1938 ob pol 9. uri bo pri podpisanim sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin:

zemljiška knjiga: Hotinja vas vi. št. 178
cenilna vrednost: din 26.018.—
vrednost pritiklin: —
najmanjši ponudek: din 17.346.—

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobrì veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklici, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru,
dne 25. avgusta 1938. 1381

Naše gospodinje

1187

kupujejo kuhinske krpe, namizne prte, perilo itd.
pri I. TRPINU, Maribor, Vetrinjska ul. 15

Trgovci — sejmarji!

molitvenike, rožne vence, križe, svečnike,
slike itd. po zelo znižanih cenah vam nudi

TISKARNA SV. CIRILA,
Maribor, Kralja Petra trg 6.
Zahtevajte cenik!

Denar naložite najbolje in najvarnejše pri**Spodnještajerski ljudski posojilnici****Gosposka ulica 23****v Mariboru****registrovana zadružna z neomejeno zavezo.****Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.****Stanje hranilnih vlog Din 53.000.000.—**